Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem.

Rok IX **Nr. 10**

DZIENNIK URZĘDOWY

KURATORJUM OKRĘGU SZKOLNEGO WILEŃSKIEGO

Wilno, dnia 1 października 1932 r.

Redakcja i Administracja:
Wilno, Wolana 10. Kuratorjum Okr. Szk. Wil. Konto P. K. O. Nr. 30.466

TREŚĆ:

CZĘŚĆ URZĘDOWA.

314

CZĘŚĆ NIEURZĘDOWA.

Część urzędowa.

Odezwa do młodzieży.

Wysiłek rozumu i woli, uwieńczony zwycięstwem w Berlinie, rozsławiły imiona por. Żwirki i inż. Wigury w całym świecie; wkrótce potem ich śmierć tragiczna wstrząsnęła sercami rodaków, budząc współczucie u innych narodów.

Obaj byli młodzi, a ziarno ich pracy i zasługi zakiełkowało w ich duszach niewątpliwie we wczesnej młodości.

Słusznem jest przeto, aby młodzież przedewszystkiem uczciła w godny sposób ich pamięć.

Najodpowiedniejszem uczczeniem pamięci zgasłych przedwcześnie bohaterów-lotników będzie ufundowanie ze składek młodzieży awjonetki im śp. Fr. Żwirki i St. Wigury, któraby mogła wziąć udział w międzynarodowych zawodach samolotów turystycznych 1934 r.

W tym celu szkoły na terenie Kuratorjum O. S. Wileńskiego zorganizują w ciągu bieżącego roku szkolnego zbieranie składek i prześlą zebrane kwoty za pośrednictwem Kuratorjum konto P. K. O. Nr. 30.456 do Komitetu Fundacji ku czci śp. por. Żwirki i śp. inż. Wigury w Wilnie.

Kurator Okręgu Szkolnego
(—) *K. Szelągowski*

Wilno, dn. 22 września 1932.

112.

ROZPORZĄDZENIE

Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego

z dnia 30 maja 1932 r.

w sprawie wykonania niektórych postanowień rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 6 marca 1928 r. o kwalifikacjach zawodowych nauczycieli szkół powszechnych.

(Przedruk z D. U. R. P. Nr. 51/32 poz. 487)

Na podstawie art. 1 i 3 ust. 2 oraz art. 26 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 6 marca 1928 r. o kwalifikacjach zawodowych nauczycieli szkół powszechnych (Dz. U. R. P. Nr. 28, poz. 258) zarządzam co następuje:

§ 1. Rozporządzenie Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 23 listopada 1927 r. w sprawie wykonania niektórych postanowień rozporządzenia Prezydentą Rzeczypospolitej z dnia 6 marca 1928 r. o kwalifikacjach zawodowych nauczycieli szkół powszechnych (Dz. U. R. P. Nr. 98, poz. 881) ulega zmianom następującym:

1) Ustęp 1 § 1 otrzymuje brzmienie następujące:

„Zakładami kształcenia kandydatów na nauczycieli szkół powszechnych, przez ukończenie których uzyskuje się dyplom na nauczyciela szkół powszechnych, są państwowe lub prywatne z prawami szkół państwowych:

a) seminarja nauczycielskie,
b) licea pedagogiczne,
c) pedagogja".

2) § 2 otrzymuje brzmienie następujące:

„§ 2. Świadectwa, wydane według dotychczasowych przepisów przez wymienione w § 1 zakłady i komisje egzaminacyjne, a nadto przed dniem 1 lipca 1932 r. przez państwowe lub prywatne z prawami szkół państwowych kursy nauczycielskie i seminarjalną klasę Wyższego Liceum Uczelni im. Dąbrówki w Poznaniu są równoznaczne z dyplomami na nauczyciela szkół powszechnych w rozumieniu art. 1 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 6 marca 1928 r., o kwalifikacjach zawodowych nauczycieli szkół powszechnych".

§ 2. Od 1 lipca 1932 r. dopuszcza się do składania w charakterze eksterna bądź egzaminu końcowego w jednym z wymienionych zakładów, bądź egzaminu przed ustanowioną w tym celu państwową komisją egzaminacyjną na nauczycieli szkół powszechnych jedynie tych kandydatów:

a) którzy w dniu 1 sierpnia danego roku mają ukończonych co najmniej lat 19, ukończyli piąty kurs prywatnych seminarjów nauczycielskich, a na kurs pierwszy, o ile wogóle na nim byli, wstąpili nie później niż w roku szkolnym 1931/32,

b) którzy w roku szkolnym 1931/32 byli czynni jako nauczyciele w t. zw. klasach wstępnych prywatnych szkół średnich ogólnokształcących lub w prywatnych szkołach powszechnych i odpowiadają jednemu z niżej wymienionych warunków:

1) ukończyli V kurs prywatnych seminarjów nauczycielskich,

2) ukończyli 8-io klasową szkołę średnią ogólnokształcącą,

3) nie później niż na dwa lata przed terminem egzaminu ukończyli liceum ogólnokształcące, albo 6 klas szkoły średniej ogólnokształcącej, albo 3 kursy seminarjum nauczycielskiego,

4) nie później, niż na trzy lata przed terminem egzaminu, ukończyli pięć albo nie później, niż na 2 lata — sześć klas szkoły wydziałowej,

5) nie później niż na dwa lata przed terminem egzaminu, ukończyli średnią szkołę zawodową, do której młodzież jest przyjmowana po ukończeniu co najmniej 7-klasowej szkoły powszechnej i w której nauka trwa co najmniej lat trzy;

c) którzy przed dniem 1 lipca 1932 r. złożyli egzaminy te z wynikiem ujemnym, a w myśl przepisów obowiązujących mogą przystąpić do powtórzenia egzaminu.

§ 3. Dyplomy (świadectwa), uprawniające w myśl obowiązujących przepisów do nauczania w szkołach średnich ogólnokształcących lub w seminarjach nauczycielskich dają kwalifikacje zawodowe do nauczania w publicznych i prywatnych szkołach powszechnych przedmiotów objętych jedną z następujących grup, w której mieści się przedmiot wymieniony w dyplomie, z zastrzeżeniami podanemi w § 4:

a) język polski, historja, nauka o Polsce współczesnej, języki obce nowożytne i starożytne, objęte programem państwowych szkół średnich ogólnokształcących,

b) geografja, nauka o Polsce współczesnej, przyrodoznawstwo, fizyka z chemją, matematyka.

§ 4. Osoby, mające dyplom (świadectwo) do nauczania w szkołach średnich ogólnokształcących lub seminarjach nauczycielskich otrzymują kwalifikacje zawodowe do nauczania języka obcego w publicznych i prywatnych szkołach powszechnych tylko wtedy, gdy:

a) wymieniony dyplom daje im kwalifikacje do nauczania tego języka lub

b) posiadają na świadectwie z ukończenia szkoły średniej ogólnokształcącej z danego języka stopień co najmniej dostateczny.

§ 5. Dyplomy (świadectwa), uprawniające w myśl obowiązujących przepisów do nauczania przedmiotów pedagogicznych w seminarjach nauczycielskich dają kwalifikacje do nauczania w publicznych i prywatnych szkołach powszechnych przedmiotów, objętych obu grupami, wymienionemi w § 3 z zastrzeżeniami podanemi w § 4.

§ 6. Dyplomy (świadectwa), uprawniające w myśl obowiązujących przepisów do nauczania religji w szkołach średnich ogólnokształcących lub w seminarjach nauczycielskich nie uprawniają do nauczania innych przedmiotów w szkołach powszechnych.

§ 7. Dyplomy (świadectwa), uprawniające w myśl obowiązujących przepisów do nauczania w szkołach średnich ogólnokształcących lub w seminarjach nauczycielskich: rysunku, robót ręcznych, śpiewu i ćwiczeń cielesnych dają kwalifikacje zawodowe do nauczania tych samych przedmiotów w publicznych i prywatnych szkołach powszechnych.

Dyplomy (świadectwa), uprawniające do nauczania robót ręcznych w szkołach średnich ogólnokształcących lub w seminarjach nauczycielskich, wydane absolwentom Państwowego Instytutu Robót Ręcznych w Warszawie, dają kwalifikacje zawodowe do nauczania rysunku i robót ręcznych w publicznych i prywatnych szkołach powszechnych.

§ 8. Dyplomy (świadectwa), wymienione w §§ 3—5 i 7, które w myśl obowiązujących przepisów uprawniają do nauczania w szkołach średnich ogólnokształcących lub w seminarjach nauczycielskich w języku polskim lub polskim i innym, uprawniają do nauczania w tym samym języku w publicznych i prywatnych szkołach powszechnych.

Dyplomy (świadectwa), uprawniające w myśl obowiązujących przepisów do nauczania wyłącznie w języku innym niż polski w szkołach średnich ogólnokształcących lub w seminarjach nauczycielskich, a uzyskane przed dniem 31 sierpnia 1931 r. dają kwalifikacje zawodowe do nauczania w tym języku w publicznych i prywatnych szkołach powszechnych.

§ 9. Dyplomy (świadectwa), wymienione w §§ 3—5 i 7, są równoznaczne ze świadectwami, przewidzianemi w ust. 2 art. 3 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 6 marca 1928 r. o kwalifikacjach zawodowych nauczycieli szkół powszechnych.

§ 10. Osobom, zamieszkałym na terenie danego okręgu szkolnego, które wyrażą specjalne życzenie i przedstawią dyplomy (świadectwa), wymienione wyżej w §§ 3—5 i 7, względnie udowodnią posiadanie warunków w paragrafach tych wymienionych, Kurator wydaje świadectwa według załączonego wzoru.

§ 11. W wypadkach nie objętych postanowieniami §§ 3—10 niniejszego rozporządzenia decyduje Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego na podstawie indywidualnych podań osób, posiadających dyplomy (świadectwa) nauczycieli szkół średnich.

Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego może również na podstawie zbadania przebiegu studjów lub pracy nauczycielskiej interesowanych rozszerzać podany w poprzednich paragrafach zakres kwalifikacyj zawodowych do nauczania w publicznych i prywatnych szkołach powszechnych.

§ 12. W razie konieczności inspektor szkolny może na czas potrzeby nauczycielom, objętym postanowieniami §§ 3—5 i 7 powierzyć nauczanie i innych przedmiotów nieobjętych kwalifikacjami, wymienionemi w tych paragrafach.

§ 13. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Wyznań Religijnych
i Oświecenia Publicznego:
(—) *J. Jędrzejewicz*

Załącznik do rozp. Min. Wyzn. Rel. i Ośw.
Publ. z dnia 30 maja 1932 r. (poz. 487).

Wzór.

Nr. . . . . . .

ŚWIADECTWO.

W myśl postanowień art. 3 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 6 marca 1928 r. o kwalifikacjach zawodowych nauczycieli szkół powszechnych (Dz. U. R. P. Nr. 28, poz. 258) oraz § 10 rozporządzenia Ministra W. R. i O. P. z dnia 30 maja 1932 r. (Dz. U. R. P. Nr. 51, poz. 487) stwierdzam, że pan . . . .
(imię i nazwisko)
urodzon . . . w . . . . dnia . . . . . . r. . .
(miejscowość, województwo, względnie także i państwo)
wyznania . . . . . na podstawie dyplomu nauczyciela szkół średnich z dnia . . . . . Nr. . . . do nauczania . . . .
(przedmioty nauczania)
w języku wykładowym . . . . posiada kwalifikacje zawodowe do nauczania . . . .
. . . .
(przedmioty nauczania)
w tym samym języku nauczania w publicznych i prywatnych szkołach powszechnych.

W . . . . . dnia . . . . r.

Kurator Okręgu Szkolnego

113.

ROZPORZĄDZENIE

Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego

z dnia 7 czerwca 1932 r.

o prywatnych szkołach oraz zakładach naukowych i wychowawczych, wydane co do § 13 w porozumie z Ministrem Spraw Wewnętrznych, a co do § 20 w porozumieniu z Ministrami Spraw Wewnętrznych oraz Przemysłu i Handlu.

(Przedruk z Dz. U. R. P. Nr. 50/32 poz. 473).

Na podstawie art. 1, 2, 10, 12 i 13 ustawy z dnia 11 marca 1932 r. o prywatnych szkołach oraz zakładach naukowych i wychowawczych (Dz. U. R. P. Nr. 33, poz. 343) zarządza się co następuje:

§ 1. 1) Rozporządzenie niniejsze ma zastosowanie do przeznaczonych dla dzieci i młodzieży:

a) szkół i innych zakładów naukowych (systematycznych kursów),
b) przedszkoli i innych zakładów wychowawczych, realizujących systematyczny program wychowawczy.

2) O ile rozporządzenie niniejsze nie zawiera odmiennych postanowień, należy przez wyraz „szkoła", użyty w następnych §§ rozporządzenia, rozumieć wszystkie zakłady, wymienione w ust. 1 § 1.

3) Przez dyrektora rozumieć należy także dyrektorkę, przełożoną, kierownika i kierowniczkę, przez nauczyciela również nauczycielkę, asystenta (tkę), instruktora (kę) oraz wychowawcę (czynię).

do art. 1.

§ 2. 1) Bezpośredni nadzór nad wszystkiemi szkołami z wyjątkiem szkół artystycznych przekazuje się Kuratorom Okręgów Szkolnych. Kuratorzy, a w stosunku do szkół artystycznych — Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego, powołani są do wydawania orzeczeń, wymienionych w art. 2—7, 11 i 12 ustawy.

2) Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego może niektóre szkoły, uznane przez siebie za eksperementalne, wyłączyć z pod opieki pedagogicznej Kuratorów Okręgów Szkolnych. Nie narusza to ustalonej w ustępie poprzednim właściwości władz szkolnych do wydawania orzeczeń, wymienionych w art. 2—7, 11 i 12 ustawy.

do art. 2.

§ 3. 1) Ustrój wewnętrzny szkoły powinien odpowiadać wymaganiom dydaktycznym i wychowawczym. Winien on być w statucie określony przez podanie:

a) zadania szkoły i jej przeznaczenia (wyznania, narodowości uczniów i t. p.),

b) rodzaju (typu) i stopnia szkoły, ewentualnie wydziałów, jakie szkoła ma posiadać,
c) czasu, jaki obejmuje całkowity kurs nauki i jego podziału na okresy nauczania (roczne, półroczne, inne),
d) zasady podziału uczniów według klas, oddziałów, grup i t. p.,
e) regulaminu przyjmowania, klasyfikowania i promowania uczniów oraz wydawania świadectw,
f) kompetencyj dyrektora i rady pedagogicznej.

2) Statut winien zawierać postanowienie, że maksymalna ilość uczniów w klasach (oddziałach, grupach) oraz stosunek ilości uczniów do powierzchni pomieszczenia odpowiadać winny normom przyjętym w szkołach państwowych (publicznych).

§ 4. Ustrój wewnętrzny przedszkola powinien odpowiadać wymaganiom dydaktycznym i wychowawczym. Winien on być w statucie określony przez podanie:
a) organizacji i programu wychowania oraz warunków przyjmowania dzieci,
b) kompetencyj kierowniczki i wychowawczyń.

§ 5. Statut winien oznaczyć język nauczania. W szkołach z niepaństwowym językiem nauczania winny być oznaczone przedmioty nauczania w języku państwowym w takim zakresie, aby młodzież mogła nabyć dokładnej znajomości języka państwowego.

§ 6. 1) Statut winien ustalić program odpowiadający wymaganiom dydaktycznym i wychowawczym. Winien on być określony przez wskazanie:
a) przedmiotów nauczania (zajęć),
b) zakresu materjału,
c) czasu, przeznaczonego na każdy z przedmiotów w poszczególnych okresach nauczania (plan nauki).

2) Postanowienie punktu c) nie odnosi się do statutu przedszkola.

§ 7) Statut winien zawierać postanowienie, że w szkole używane będą tylko podręczniki i pomoce naukowe, dozwolone do użytku szkolnego przez władze szkolne.

§ 8. 1) Nazwa powinna być ustalona w języku państwowym; szkoły z niepaństwowym językiem nauczania używać mogą obok nazwy w języku państwowym również nazwy w języku nauczania. Powinna ona odpowiadać rodzajowi (typowi) i przeznaczeniu szkoły oraz nie budzić nieporozumień lub wątpliwości. W szczególności winna ona:
a) zawierać przymiotnik „prywatny",
b) wskazywać płeć uczniów, dla których szkoła jest przeznaczona,
c) wskazywać rodzaj szkoły,
d) zawierać jako określenie wyróżniające nazwisko właściciela względnie stosowne nazwisko lub wezwanie, które szkoła przybiera,

e) wskazywać język nauczania, jeżeli nim jest inny niż język państwowy,
f) wskazywać siedzibę szkoły.

2) Postanowienia punktu b) i c) nie odnoszą się do statutu przedszkola.

3) Szkoły mogą używać nazw rodzajowych ustalonych w ustawie o ustroju szkolnictwa tylko w wypadku zastosowania programu szkoły państwowej (publicznej) lub programu uznanego przez władze szkolne za równowartościowy.

§ 9. 1) Statut winien określać prawa i obowiązki właściciela, dyrektora i nauczycieli w ten sposób, aby:
a) zapewniał właścicielowi szkoły wpływ na oznaczony w statucie indywidualny kierunek szkoły,
b) nakładał na właściciela obowiązek należytego dostarczania środków materjalnych na prowadzenie szkoły,
c) zapewniał dyrektorowi i gronu nauczycielskiemu przy uwzględnieniu postanowień punktu a) niezależność od właściciela w dziedzinie wychowawczej i dydaktycznej,
d) zapewniał dyrektorowi prawo doboru personelu nauczającego,
e) nakładał na dyrektora odpowiedzialność wobec władz szkolnych i właściciela za stan wychowawczy i naukowy szkoły,
f) zapewniał dyrektorowi i nauczycielom szkoły całkowitą niezależność od właściciela w kwalifikowaniu i promowaniu uczniów,
g) ustalał bezpośrednią zależność nauczycieli od dyrektora.

2) Postanowienia punktu a) i f) nie odnoszą się do statutu przedszkola.

§ 10. O przydatności lokalu przeznaczonego na szkołę orzeka wojewódzka władza administracji ogólnej — pod względem potrzeb szkolnych zaś władza szkolna.

§ 11. 1) Wykazanie, że środki utrzymania szkoły będą wystarczające, nastąpić winno przez przedłożenie rocznego preliminarza budżetu szkoły, opartego na realnych podstawach i wykazanie się bądź własnym odpowiednim majątkiem, bądź poręczeniem innych osób, zabezpieczającem w dostatecznej mierze wykonanie zobowiązań właściciela.

2) Władza szkolna zgodzić się może na zastąpienie wykazania się majątkiem lub poręczeniem przewidzianem w ust. 1, przez złożenie w liczbie gwarantującej utrzymanie szkoły deklaracyj rodziców, obowiązujących się do uiszczania przez cały rok szkolny opłat szkolnych.

§ 12. 1) Zakładający szkołę może wykazać wypełnienie bądź wszystkich warunków naraz bądź w kolejności przez siebie obranej. Władze szkolne obowiązane są stwierdzić na żądanie zakładającego szkołę, czy poszczególne warunki zostały wykonane, wydają wszakże orzeczenie, przewidziane w ust. 2 art. 2 ustawy dopiero po wykazaniu wypełnienia wszystkich warunków.

2) Termin trzymiesięczny, ustanowiony w ust. 4 art. 2 ustawy liczyć należy od dnia następującego po złożeniu u właściwej władzy szkolnej (§ 2) podania, wykazującego wypełnienie wszystkich warunków.

do art. 2 i 6.

§ 13. Zaświadczenia, wymienione w p. 4 ust. 1 art. 2 i ust. 3 art. 6 ustawy wydają starostowie powiatowi, zaś w powiatach miejskich— starostowie grodzcy, właściwi dla obszaru, na którym ubiegający się o zaświadczenie zamieszkuje.

do art. 3.

§ 14. Władza szkolna, orzekając, iż właściciel przestał czynić zadość jednemu z warunków, określonych w art. 2 ustawy, ustala równocześnie termin zamknięcia szkoły.

§ 15. Zgoda władzy szkolnej na odstąpienie innej osobie praw wynikających z uzyskania orzeczenia, o którem mowa w art. 2 ustawy udzielona być może jedynie pod warunkiem wykazania, że nowy właściciel czyni zadość warunkom, wymienionym w p. 3 i 4 ust. 1 art. 2 ustawy.

do art 4.

§ 16. 1) Przed wydaniem orzeczenia, zamykającego szkołę, władza szkolna podaje do wiadomości szkoły zarzuty, wyznaczając zarazem do udzielenia wyjaśnień termin nie krótszy niż 2-tygodniowy.

2) Zamknięcie szkoły na podstawie punktu b) art. 4 ustawy nastąpić może jedynie w wypadkach, jeżeli w ciągu trzech bezpośrednio po sobie następujących lat władze zawiadamiały corocznie szkołę o uznaniu poziomu naukowego lub wychowawczego za niewystarczający.

do art. 5.

§ 17. 1) Zgoda władzy szkolnej na zwinięcie szkoły w ciągu roku szkolnego udzielona być może jedynie wówczas, gdy uczącej się młodzieży zapewnione będzie ukończenie nauki w danym roku szkolnym w innej szkole.

2) Akty oraz pieczęcie szkoły zamkniętej lub zwiniętej złożone być winny do tej władzy, która wydała orzeczenie, przewidziane w art. 2 ustawy.

do art. 6.

§ 18. 1) Żadna szkoła nie może być czynna bez zatwierdzonego przez władzę szkolną dyrektora lub jego zastępcy.

2) Właściciel szkoły przedstawić winien władzy szkolnej do zatwierdzenia kandydata na dyrektora na 4 miesiące przed rozpoczęciem roku szkolnego. Decyzja władzy wydana być winna w ciągu 6 tygodni. Władza szkolna zezwalać może na zmianę na stanowisku dyrektora w ciągu

roku szkolnego tylko w wyjątkowych, uznanych za usprawiedliwione, wypadkach. Dyrektor objąć może swe czynności dopiero po uzyskaniu zatwierdzenia.

3) Właściciel szkoły, posiadający przepisane kwalifikacje do nauczania, ubiegać się może o zatwierdzenie go jako dyrektora swej szkoły.

4) Dyrektor szkoły, a w przedszkolu właściciel, obowiązany jest corocznie najpóźniej do dnia 15 czerwca przedstawić władzy szkolnej spis nauczycieli nowozaangażowanych na następny rok szkolny oraz zgłaszać wszelkie późniejsze w nim zmiany.

5) Spis taki winien zawierać dane, dotyczące: daty urodzenia, wyznania, narodowości, przynależności państwowej, kwalifikacyj do nauczania, lat pracy pedagogicznej nauczycieli oraz przedmiotów, których mają nauczać. Jeżeli władza szkolna w ciągu 6 tygodni od dnia złożenia spisu nie zażądała przedłożenia przez nauczyciela pisemnego stwierdzenia o nienagannem zachowaniu się lub nie zawiadomiła szkoły o niedopuszczeniu nauczyciela do nauczania, nauczyciel może objąć swe czynności w szkole.

6) Odmowa zatwierdzenia dyrektora względnie decyzja o niedopuszczeniu do nauczania ze względów pedagogicznych odnosi się jedynie do tej szkoły, do której dyrektor (nauczyciel) zgłoszony został i nie pozbawia dyrektora (nauczyciela) prawa ubiegania się o stanowisko w innej szkole.

do art. 7.

§ 19. 1) Przed zażądaniem usunięcia dyrektora (nauczyciela) władza winna podać do jego wiadomości zarzuty, wyznaczając mu zarazem do udzielenia wyjaśnień termin nie krótszy niż 2 tygodniowy.

2) Żądanie usunięcia dyrektora oraz decyzję o jego zawieszeniu kieruje władza szkolna wraz z podaniem powodów do właściciela szkoły, żądanie zaś względnie decyzję o zawieszeniu dotyczącą nauczyciela — do dyrektora, a w przedszkolu do właściciela.

do art. 10.

§ 20. Do czasu ustalenia oddzielnych warunków zakładania i utrzymywania przez związki komunalne, izby przemysłowo-handlowe i rzemieślnicze oraz korporacje przemysłowe i rzemieślnicze szkół oraz ich statutu, będą miały do nich zastosowanie postanowienia art. 11 i 12 ustawy oraz niniejszego rozporządzenia.

do art. 11.

§ 21. Statut szkół zakładanych względnie utrzymywanych przez zarejestrowane stowarzyszenia oraz fundacje winien przewidywać, że uprawnienia nadzorcze przysługujące właścicielowi szkoły spełniane być

mogą jedynie przez stałego delegata, na którego wyrazi zgodę władza szkolna.

do art. 12.

§ 22. 1) Właściciele szkół istniejących w dniu 20 kwietnia 1932 r. winni w terminie oznaczonym przez władze wymienione w § 2 wykazać wypełnienie warunków, wymienionych w p. 1—4 art. 2 ustawy. Termin ten, oznaczony indywidualnie dla poszczególnych szkół nie może być krótszy niż 2 miesiące od dnia doręczenia wezwania.

2) Właściciele, którzy do dnia 31 grudnia 1932 r. nie otrzymali wezwania, winni sami wykazać wypełnienie warunków najpóźniej do dnia 30 czerwca 1934 r.

3) Właściciele mogą wykazać wypełnienie warunków przed wyznaczonym przez władze szkolne terminem.

4) Wykazanie wypełnienia warunków winno nastąpić z zachowaniem postanowień §§ 3 — 11 i 13 niniejszego rozporządzenia. Władze szkolne mogą zwolnić właścicieli szkół, o których mowa w ust. 1, od przedłożenia zaświadczenia wymienionego w p. 4 ust. 1 art. 2 ustawy. Właściciele tych szkół mogą być również zwolnieni od wykazania przydatności lokalu oraz zaopatrzenia w urządzenia i pomoce naukowe, jeżeli władza szkolna na podstawie wyniku przeprowadzonych wizytacyj nabrała przeświadczenia o wypełnieniu tego warunku.

§ 23. Szkoły, których właściciele nie uzyskali orzeczenia, wymienionego w art. 12 ustawy, ulegają zamknięciu z końcem oznaczonego przez władzę szkolną roku szkolnego nie później jednak niż z dniem 31 sierpnia 1935 r. Termin zamknięcia szkoły powinien być podany do wiadomości publicznej najpóźniej 15 maja danego roku.

§ 24. Wzory statutów dla szkół prywatnych ogłoszone będą w Dzienniku Urzędowym „Monitor Polski”.

§ 25. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister
Wyznań Religijnych i Oświecenia
Publicznego:

(—) *J. Jędrzejewicz*

Minister Spraw Wewnętrznych:
Bronisław Pieracki

Minister Przemysłu i Handlu:
Zarzycki

114.

POSTANOWIENIE

Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego

z dnia 22 czerwca 1932 r.

w sprawie ogłoszenia wzorów statutów dla szkół prywatnych.

(Przedruk z Monitora Polskiego Nr. 145 z r. 1932, poz. 178).

Na podstawie § 24 rozporządzenia Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 7 czerwca 1932 r. o prywatnych szkołach oraz zakładach naukowych i wychowawczych, wydanego co do § 13 w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych, a co do § 20 w porozumieniu z Ministrami Spraw Wewnętrznych oraz Przemysłu i Handlu (Dz. U. R. P. Nr. 50. poz 473) ogłaszam, jako załącznik do niniejszego postanowienia wzory statutów szkół prywatnych.

Minister Wyznań Religijnych
i Oświecenia Publicznego
(—) *J. Jędrzejewicz*

Załącznik Nr. 1 do postanowienia Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 22 czerwca 1932 r.

Wzory statutów prywatnych szkół powszechnych, średnich ogólnokształcących i zawodowych.

STATUT

Prywatn . . . .
(szkoły, zakładu naukowego, kursu — podać nazwę).

§ 1. Właścicielem szkoły jest . . . .
(imię i nazwisko osoby fizycznej

. . . .
lub nazwa osoby prawnej; osoba prawna powinna dołączyć swój statut).

. . . . , ...

§ 2. Szkoła ma siedzibę w . . . .
(miejscowość).

(dla szkół średnich ogólnokształcących i zawodowych):

§ 3. Szkoła ma za zadanie . .
. . . .
(wymienić właściwy artykuł ustawy z dn. 11 marca 1932 r. o ustroju szkolnictwa) (Dz. U. R. P. Nr. 38, poz. 389).

(dla szkół powszechnych):

§ 3. Szkoła ma za zadanie wychowanie i nauczanie dzieci w wieku obowiązku szkolnego.

Szkoła przeznaczona jest dla . . . . płci . . . . . .
wyznania . . . .
narodowości . . . .

§ 4. Całkowity kurs szkoły obejmuje: . . . . lat nauki i podzielony jest na okresy

. . . .
(roczne, półroczne,

. . . .
lub inne).

Szkoła posiada wydziały:

. . . .

Organizacja szkoły odpowiada:

. . . .
(wymienić typ i stopień w/g właściwego artykułu ustawy o ustroju szkolnictwa lub wskazać, jaka ma być organizacja).

Maksymalna ilość uczniów w klasach (oddziałach, grupach) oraz stosunek ilości uczniów do powierzchni pomieszczenia odpowiadać będą normom, przyjętym w szkołach państwowych (publicznych.

§ 5. Do szkoły przyjmuje się . . . . po ukończeniu . . . . . . lat do . . . . . . lat na podstawie (świadectwa, egzaminu i t. p.).

Świadectwa szkolne tak przy ukończeniu szkoły, jak i poszczególnego okresu nauczania lub przy odejściu ze szkoły, otrzymują uczniowie w/g wzoru, ustalonego przez władzę szkolną. Klasyfikowanie i promowanie uczniów odbywa się w/g przepisów dla szkół państwowych.

Szkoła przeznaczona jest dla dzieci płci . . . . . . wyznania . . . .
narodowości . . . .

§ 4. Całkowity kurs szkoły obejmuje . . . . lat nauki i podzielony jest na . . . szczeble programowe. Pierwszy szczebel programowy osiąga się po 4 latach nauki, drugi po 2 dalszych latach, wreszcie trzeci—po . . . (*pozostałych*) latach.

Nauka trwa . . . .

. . . .
(podać czas trwania nauki w każdym od-

. . . .
dziale lub klasie i wymienić okresy nauki

. . . .
roczne, półroczne lub inne).

Maksymalna ilość uczniów w klasach (oddziałach, grupach) oraz stosunek ilości uczniów do powierzchni pomieszczenia odpowiadać będą normom, przyjętym w szkołach publicznych.

§ 5. Do najniższego oddziału szkoły przyjmuje się dzieci po ukończeniu . . . . roku życia, nie starsze ponad . . . . . lat.

Przyjmowanie dzieci do innych oddziałów, klasyfikowanie, promowanie uczniów oraz wydawanie im świadectw odbywa się według przepisów dla publicznych szkół powszechnych. Wzór świadectw szkolnych ustala władza szkolna.

§ 6. W szkole obowiązuje język nauczania: . . . . . .

§ 7. Nauka odbywa się według programu załączonego . . .
. . . . , ...
(*albo wymienić typ i stopień szkoły państwowej lub publicznej*).

Przy nauczaniu będą używane jedynie dozwolone przez władzę szkolną podręczniki (i środki naukowe).

§ 8. Indywidualny kierunek szkoły . . . .
(*określić, na czem polega*).

§ 9. Szkoła ma nazwę . . . .
(*podać nazwę w pełnem brzmieniu*)

§ 10. Właściciel szkoły:

1) zawiera i rozwiązuje umowę z dyrektorem (kierownikiem) szkoły i dobranym przez dyrektora personelem nauczającym, oraz podaje władzy szkolnej do wiadomości normy uposażenia dyrektora (kierownika) i prersonelu nauczającego w szkole.

Ze względu na potrzebę zachowania ciągłości pracy szkolnej, zwolnienie dyrektora (kierownika) i personelu nauczającego, może następować z reguły jedynie z końcem roku szkolnego.

O ile zwolnienie dyrektora (kierownika) lub personelu nauczającego nastąpiłoby w ciągu roku szkolnego, powinna być o tem zawiadomiona władza szkolna z podaniem przyczyn takiego zwolnienia;

2) powołuje i zmienia personel administracyjno-gospodarczy szkoły, na wniosek dyrektora (kierownika) szkoły;

3) zwalnia dyrektora (kierownika) na żądanie państwowej władzy szkolnej, stosownie do ustępu pierwszego art. 7 ustawy o prywatnych szkołach oraz zakładach naukowych i wychowawczych;

4) udziela urlopów personelowi nauczającemu w przypadkach, przewidzianych w p. 11 § 11 niniejszego statutu;

5) dostarcza we właściwych terminach środków na utrzymanie szkoły;

6) otrzymuje od dyrektora (kierownika) perjodyczne sprawozdania o poziomie i wynikach nauczania i wychowania w szkole;

7) ma prawo bywania na lekcjach i zajęciach w obecności dyrektora (kierownika), jednakże bez prawa czynnego udziału i robienia uwag personelowi nauczającemu; spostrzeżenia, poczynione w tych przypadkach, powinien właściciel wyjawić dyrektorowi (kierownikowi) szkoły;

8) ma prawo udziału w specjalnie w tym celu zarządzonem przez dyrektora (kierownika) posiedzeniu sprawozdawczem Rady Pedagogicznej;

9) ma prawo wglądu w nadesłane do szkoły sprawozdania wizytacyjne państwowej władzy szkolnej;

10) odnosi się bezpośrednio do władzy w sprawach ewentualnych zmian w statucie, w sprawie lokalu i osoby dyrektora (kierownika) szkoły;

11) podaje do wiadomości władzy szkolnej normy opłat szkolnych i późniejsze w nich zmiany.

(W statucie szkoły utrzymywanej przez zarejestrowane stowarzyszenia i fundacje). Uprawnienia nadzorcze, przysługujące właścicielowi szkoły, spełniane będą jedynie przez stałego delegata, na którego wyrazi zgodę władza szkolna.

§ 11. Dyrektor (kierownik) szkoły:

1) przewodniczy Radzie Pedagogicznej i reprezentuje szkołę nazewnątrz w sprawach organizacji, nauczania i wychowania,

2) jest odpowiedzialny za prawidłowy bieg życia szkolnego, za kierunek wychowawczy szkoły i za wykonanie obowiązujących przepisów szkolnych,

3) jest bezpośrednim zwierzchnikiem wszystkich osób, pracujących w szkole oraz doradcą grona nauczycielskiego,

4) dobiera i jest odpowiedzialny za dobór personelu nauczającego, zatrudnionego w szkole, oraz kwalifikuje personel nauczycielski,

5) przedstawia listę personelu nauczającego władzy szkolnej,

6) składa sprawozdania okresowe ze stanu szkoły pod względem naukowym i wychowawczym władzy szkolnej i właścicielowi szkoły,

7) bezpośrednio porozumiewa się z władzą szkolną we wszystkich sprawach szkoły, prócz wymienionych w p. 10 § 10 niniejszego statutu,

8) układa preliminarz wydatków na potrzeby szkoły i przedstawia sprawozdanie budżetowe właścicielowi szkoły, oraz władzy szkolnej,

9) czuwa wraz z Radą Pedagogiczną, aby szkoła była zaopatrywana we właściwe środki i pomoce naukowe oraz urządzenia, związane z nauczaniem i wychowaniem,

10) udziela urlopów personelowi nauczycielskiemu do 8-u dni, a za zgodą właściciela szkoły do wyczerpania przewidzianego umowami maksymalnego okresu urlopowego,

11) przedstawia właścicielowi szkoły wniosek o udzielenie urlopu płatnego wybranemu przez siebie nauczycielowi na kursy, organizowane przez państwową władzę szkolną, celem podniesienia kwalifikacyj pedagogicznych nauczycielstwa,

12) zwalnia personel nauczający na żądanie władzy szkolnej, stosownie do art. 7 ustawy o prywatnych szkołach oraz zakładach naukowych i wychowawczych,

13) zawiesza personel nauczający w czynnościach w wypadkach, przewidzianych w art. 7 ustawy o prywatnych szkołach oraz zakładach naukowych i wychowawczych z własnej inicjatywy, lub też na żądanie władzy szkolnej; gdy zawieszenie w czynnościach następuje z inicjatywy własnej dyrektora (kierownika), powinna być o tem niezwłocznie zawiadomiona władza szkolna z podaniem przyczyn tego zarządzenia,

14) zawiesza uchwały Rady Pedagogicznej, o ile nie odpowiadają one przepisom szkolnym, lub też wymaganiom wychowawczym czy dydaktycznym.

§ 12. Personel nauczający i lekarz szkolny wraz z dyrektorem (kierownikiem), stanowią Radę Pedagogiczną, która:

1) decyduje o przyjmowaniu nowych uczniów,

2) ocenia postępy i sprawowanie uczniów oraz promuje i przyznaje świadectwa ukończenia w/g regulaminu, zatwierdzonego przez państwową władzę szkolną.

§ 13. O ile przy szkole powstanie Rada Opiekuńcza, to jej zakres działania nie uszczupli w niczem kompetencji Rady Pedagogicznej szkoły.

§ 14. Szkoła posiada pieczęć o formacie i tekście, zatwierdzonym przez władzę szkolnę.

Załącznik Nr. 2 do postanowienia Ministra
Wyznań Re igijnych i Oświecenia Publicznego
z dnia 22 czerwca 1932 r.

WZÓR STATUTU

prywatnego przedszkola . . . .

(podać nazwę)

. . . .

§ 1. Właścicielem przedszkola jest . . . .

(imię i nazwisko osoby fizycznej

. . . .

lub nazwa osoby prawnej; osoba prawna powinna dołączyć swój statut)

§ 2. Przedszkole ma siedzibę w . . . .

(miejscowość)

§ 3. Przedszkole ma zadanie roztaczania troskliwej i umiejętnej opieki nad zdrowiem oraz rozwojem fizycznym, moralnym i umysłowym dzieci w wieku przedszkolnym.

Przedszkole przeznaczone jest dla dzieci płci . . . . . .
wyznania . . . . narodowości . . . . . .

§ 4. Dzieci, uczęszczające do przedszkola, mogą dzielić się na grupy, stosownie do wieku i stopnia rozwoju umysłowego.

Liczba dzieci powierzonych jednej wychowawczyni, nie będzie przekraczać . . . . .

Przy większej liczbie dzieci będzie powołana druga wychowawczyni lub też przydzielona odpowiednio uzdolniona pomocnica.

§ 5. Do przedszkola przyjmuje się dzieci, które ukończyły trzeci rok życia, a nie osiągnęły jeszcze wieku obowiązku szkolnego, jak również te z pośród będących w wieku obowiązku szkolnego, którym właściwe władze obowiązek ten odroczyły.

Dzieci obciążone wadą lub chorobą, którąby narażała na niebezpieczeństwo zdrowie innych dzieci, nie mogą do przedszkola uczęszczać.

§ 6. W przedszkolu używa się języka . . . .
. . . .

§ 7. Zajęcia w przedszkolu mają charakter wychowawczy i będą dostosowane do wieku, rozwoju i uzdolnień dzieci.

Do programu zajęć wchodzą: ćwiczenia oddechowe, śpiew, gry i zabawy ruchowe, gimnastyka rytmiczna, ćwiczenia zmysłów, praca ręczna, rysunki, ćwiczenia we władaniu mową, opowiadanie, uczenie się i wygłaszanie wierszyków, ćwiczenia w obserwowaniu przedmiotów i zjawisk, pogadanki i ćwiczenia, mające na celu wpajanie pierwszych zasad moralnych oraz budzenie i pielęgnowanie uczuć religijnych, społecznych i humanitarnych.

Wszelkie nauczanie dzieci w przedszkolu sposobem szkolnym jest wyłączone.

Przy zajęciach będą używane jedynie dozwolone przez władze szkolne pomoce pedagogiczne.

§ 8. Przedszkole ma nazwę . . . .
. . . .

(podać nazwę w pełnem brzmieniu)

§ 9. Właściciel przedszkola:

1) zawiera i rozwiązuje umowę z kierowniczką przedszkola, wychowawczyniami i przedstawia władzy szkolnej listę personelu pedagogicznego i podaje do wiadomości władzy szkolnej normy uposażenia kierowniczki i wychowawczyń przedszkola.

   Ze względu na potrzebę zachowania ciągłości pracy, zwolnienie kierowniczki i wychowawczyni może następować z reguły jedynie z końcem roku szkolnego.

   O ile zwolnienie kierowniczki lub wychowawczyni nastąpi-

łoby w ciągu roku szkolnego, winna być o tem zawiadomiona władza szkolna z podaniem przyczyn takiego zwolnienia,

2) układa preliminarz wydatków na potrzeby przedszkola i przedstawia sprawozdanie budżetowe władzy szkolnej,

3) powołuje i zmienia personel administracyjno-gospodarczy szkoły,

4) zwalnia i zawiesza kierowniczkę i wychowawczynię na żądanie władzy szkolnej, stosownie do ust. 1 art. 7 ustawy o prywatnych szkołach oraz zakładach naukowych i wychowawczych,

5) udziela urlopów personelowi przedszkola,

6) dostarcza we właściwych terminach środków na utrzymanie przedszkola,

7) otrzymuje od kierowniczki perjodyczne sprawozdania o poziomie i wynikach wychowania w przedszkolu,

8) ma prawo bywania na zajęciach w obecności kierowniczki, jednakże bez prawa czynnego udziału,

9) ma prawo wglądu w nadesłane do przedszkola sprawozdania wizytacyjne władzy szkolnej,

10) odnosi się bezpośrednio do władzy szkolnej w sprawach ewentualnych zmian w statucie, w sprawie lokalu i personelu pedagogicznego przedszkola,

11) podaje do wiadomości władzy szkolnej normy opłat w przedszkolu i późniejsze w nich zmiany.

(*W statucie przedszkola, utrzymywanego przez zarejestrowane stowarzyszenie i fundację*). Uprawnienia nadzorcze, przysługujące właścicielowi przedszkola, spełniane będą jedynie przez stałego delegata, na którego wyrazi zgodę władza szkolna.

§ 10. Kierowniczka przedszkola:

1) jest odpowiedzialna za prawidłowy bieg zajęć w przedszkolu, za kierunek wychowawczy i za wykonanie obowiązujących przepisów,

2) jest bezpośrednią zwierzchniczką wszystkich osób, pracujących w przedszkolu,

3) opinjuje dobór wychowawczyń, zatrudnionych w przedszkolu i kwalifikuje ich pracę wobec właściciela,

4) składa sprawozdania okresowe ze stanu przedszkola pod względem wychowawczym władzy szkolnej i właścicielowi przedszkola,

5) bezpośrednio porozumiewa się z władzą szkolną we wszystkich sprawach przedszkola, prócz wymienionych w p. 10 § 9 niniejszego statutu,

6) czuwa, aby przedszkole było zaopatrywane we właściwe środki i pomoce naukowe oraz urządzenia.

§ 11. O ile przy przedszkolu powstanie Rada Opiekuńcza, Opieka Rodzicielska i t. p., to regulamin jej zatwierdza władza szkolna.

§ 12. Przedszkole posiadą pieczęć o formacie i tekście, zatwierdzonym przez władzę szkolną.

115.

OBWIESZCZENIE
MINISTRA SKARBU

z dnia 6 lipca 1932 r.

w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 17 września 1927 roku o należnościach za podróże służbowe, delegacje (odkomenderowania) i przeniesienia funkcjonarjuszów państwowych, sędziów, prokuratorów oraz wojskowych w kraju.

(Przedruk z Dz. U. R. P. Nr. 71/32, poz. 651)

Na podstawie § 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 10 czerwca 1932 roku Dz. U. R. P. Nr. 50, poz. 461 ogłaszam jednolity tekst rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 17 września 1927 roku o należnościach za podróże służbowe, delegacje (odkomenderowania) i przeniesienia funkcjonarjuszów państwowych, sędziów i prokuratorów oraz wojskowych (Dz. U. R. P. Nr. 92, poz. 826) z uwzględnieniem zmiam, wprowadzonych rozporządzeniami Rady Ministrów: z dnia 20 stycznia 1930 roku Dz. U. R. P. Nr. 7, poz. 54 z mocą obowiązującą od dnia 11 lutego 1930 roku, z dnia 10 kwietnia 1931 roku Dz. U. R. P. Nr. 37, poz. 291 z mocą obowiązującą od dnia 1 maja 1931 roku, z dnia 3 czerwca 1931 roku Dz. U. R. P. Nr. 53, poz. 437 z mocą obowiązującą od dnia 13 czerwca 1931 roku, z dnia 2 września 1931 roku Dz. U. R. P. Nr. 84, poz. 658 z mocą obowiązującą od dnia 17 września 1931 roku, z dnia 25 września 1931 roku Dz. U. R. P. Nr. 91, poz. 707 z mocą obowiązującą od dnia 1 listopada 1931 roku i z dnia 10 czerwca 1932 roku Dz. U. R. P. Nr. 50, poz. 461 z mocą obowiązującą od dnia 21 czerwca 1932 roku.

Minister Skarbu

Jan Piłsudski.

Załącznik do obwieszczenia Min. Skarbu z dnia 6 lipca 1932 r. (poz. 651).

ROZPORZĄDZENIE
RADY MINISTRÓW

z dnia 17 września 1927 r.

o należnościach za podróże służbowe, delegacje (odkomenderowania, i przeniesienia funkcjonarjuszów państwowych, sędziów i prokuratorów oraz wojskowych.

Na zasadzie art. 10 ustawy z dnia 9 października 1923 roku o uposażeniu funkcjonarjuszów państwowych i wojska (Dz. U. R. P. Nr. 116, poz. 924) oraz art. 6 ustawy z dnia 5 grudnia 1923 roku o uposażeniu sędziów w sądownictwie powszechnem i administracyjnem, oraz prokuratorów (Dz. U. R. P. Nr. 134, poz. 1107) zarządza się co następuje:

§ 1.

Rozporządzenie niniejsze reguluje należności za podróże służbowe, delegacje (odkomenderowania) i przeniesienia funkcjonarjuszów państwowych, wymienionych w art. 1 ustawy z dnia 9 października 1923 r. (Dz. U. R. P. Nr. 116, poz. 924) (z wyjątkiem pracowników kolei państwowych), sędziów, prokuratorów, praktykantów i aplikantów, wojskowych zawodowych, wojskowych wymienionych w art. art. 111, 112, 113 i 114 wyżej powołanej ustawy, oraz szeregowych niezawodowych.

Należności za podróże służbowe, delegacje i przeniesienia pracowników kolei państwowych regulują osobne przepisy.

§ 2.

Osobom wymienionym w § 1 przysługują:

I. w razie podróży służbowej (komisji) do miejscowości położonej poza zwykłem ich miejscem służbowem:

1) diety oraz

2) zwrot kosztów przejazdu;

II. W razie delegacji (odkomenderowania) do miejscowości położonej poza zwykłem ich miejscem służbowem:

1) diety za czas przejazdu i za czas pozostawania w delegacji (odkomenderowaniu) oraz

2) zwrot kosztów przejazdu.

III. W razie przeniesienia na inne miejsce służbowe:

1) diety dla przeniesionego za czas przejazdu do nowego miejsca służbowego i za pierwszą dobę pobytu w temże miejscu, oraz dla jego żony i dzieci za taki sam czas, a to dla żony w wysokości 75 proc., dla dzieci w wysokości 50 proc. diet, przysługujących przeniesionemu, o ile na te osoby pobiera dodatek ekonomiczny na zasadzie art. 4 ustawy z dnia 9 października 1923 roku (Dz. U. R. P. Nr. 116, poz. 924), względnie art. 5 ustawy z dnia 5 grudnia 1923 roku (Dz. U. R. P. Nr. 134, poz. 1107);

2) zwrot kosztów przejazdu dla przeniesionego oraz jego żony i dzieci, o ile na te osoby pobiera dodatek ekonomiczny; ponadto zwrot kosztów przejazdu dla jednej osoby z jego służby;

3) zwrot kosztów przewozu urządzenia domowego.

W odniesieniu do wojskowych i funkcjonarjuszów państwowych pełniących służbę w administracji wojskowej, zwykłem miejscem służbowem i miejscowością w rozumowaniu niniejszego rozporządzenia jest obszar danego garnizonu wojskowego.

§ 3.

Diety wynoszą dziennie:

1) dla Prezesa Rady Ministrów i Marszałka Polski 80 zł., dla Ministrów, Prezesa Najwyższej Izby Kontroli, Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego i Pierwszego Prezesa Najwyższego Trybunału Administracyjnego 60 zł.

2) dla funkcjonarjuszów państwowych, wymienionych w art. 1 ustawy z dnia 9 października 1923 roku (Dz. U. R. P. Nr. 116, poz. 924), wojskowych zawodowych, oraz wojskowych, wymienionych w art. 111, 112, 113 wyżej powołanej ustawy, a pobierających uposażenie:

według grupy II	. . . .	30 zł — gr.
„ „ III i IV	. . . .	25 zł — gr.
„ „ V	. . . .	20 zł — gr.
„ „ VI	. . . .	15 zł — gr.
„ „ VII	. . . .	12 zł — gr.
„ „ VIII	. . . .	10 zł 50 gr.
„ „ IX	. . . .	9 zł 50 gr.
„ „ X—XII	. . . . . .	8 zł 50 gr.
„ „ XIII—XVI	. . . . . .	6 zł — gr.

3) dla sędziów i prokuratorów, pobierających uposażenie:

według grupy C i D	. . . .	25 zł.
„ „ B	. . . .	20 zł.
„ „ A	. . . .	15 zł.

4) dla szeregowych niezawodowych:

a) podchorążych oraz podoficerów . . 2 zł 50 gr.
b) st. szeregowców i szeregowców . . 2 zł — gr.

Praktykanci i aplikanci otrzymują diety tej grupy uposażenia, według której pobierają wynagrodzenie, względnie uposażenie.

Oficerom i szeregowym, biorącym udział w ćwiczeniach (koncentracjach) formacyj wojskowych poza swym garnizonem, a nie należącym do tych formacyj, przysługują diety w wysokości i wedle zasad określonych w niniejszem rozporządzeniu tylko za czas od dnia wyjazdu z miejsca garnizonu do dnia przybycia do formacji, odbywającej ćwiczenia, oraz od dnia odjazdu z powyższej formacji do dnia powrotu do swego garnizonu. Ograniczenie to nie odnosi się do oficerów i szeregowych żandarmerji, pełniących w rejonach ćwiczeń (koncentracyj) służbę bezpieczeństwa.

W razie awansu należą się wyższe diety od dnia, od którego przysługuje prawo do wyższego uposażenia.

Do diet, ustalonych dla funkcjonarjuszów i osób wojskowych pobierających uposażenie wedle grupy II, III lub IV (punkt 2), może szef władzy naczelnej w wypadkach, gdy podróż służbowa połączona jest z wydatkami reprezentacyjnemi, przyznawać dodatki w wysokości 25 proc. diet. Przepis ten nie ma zastosowania do osób wymienionych w § 25.

§ 4.

W wypadku delegacji (odkomenderowania) wypłaca się diety w wysokości ustalonej w § 3 t. j. całe diety przez pierwsze dwa tygodnie, licząc od dnia, następującego po dniu przybycia do miejsca delegacji (odkomenderowania), przez następnych 6 tygodni diety zmniejszone dla żonatych i wdowców z dziećmi (t. j. dla pobierających dodatek ekonomiczny) o 20 proc., dla samotnych (t. j. dla nie pobierających tego dodatku) o 40 proc., po upływie zaś tego czasu diety zmniejszone dla żonatych i wdowców z dziećmi o 30 proc. dla samotnych o 50 proc.

Delegacja (odkomenderowanie) może trwać zasadniczo tylko pół roku. Przedłużenie delegacji (odkomenderowania) ponad ten okres czasu może nastąpić jedynie w wyjątkowych wypadkach na mocy decyzji szefa władzy naczelnej, przyczem przedłużenie delegacji (odkomenderowania) na dłużej niż pół roku wymaga zgody Ministra Skarbu. Przepis ten nie dotyczy wypadków odkomenderowania do szkół wojskowych lub cywilnych.

O ile delegowany (odkomenderowany) otrzymuje bezpłatnie mieszkanie w lokalu rządowym, zmniejsza się diety, określone w ustępie 1 niniejszego paragrafu, o 10 proc. przysługującej diety.

§ 5.

Jednostką obliczania diet jest 24-godzinny okres czasu, liczony od chwili wyjazdu ze zwykłego miejsca służbowego do chwili powrotu do tegoż miejsca, przyczem:

a) Jeżeli pobyt poza zwykłem miejscem służbowem trwa dłużej niż 24 godziny, należy się za końcowy okres czasu, o ile on wynosi więcej niż 12 godzin, cała dieta, o ile zaś wynosi więcej niż 6 godzin — połowa diety.

b) Jeżeli pobyt poza zwykłem miejscem służbowem trwa krócej niż 24 godziny, należy się połowa diety, o ile pobyt ten trwa dłużej niż 6 godzin, zaś cała dieta tylko w tym wypadku, gdy pobyt poza zwykłem miejscem służbowem, trwający dłużej niż 6 godzin, przypada na porę nocną, między 21 a 6 godziną.

Przy przejeździe środkiem lokomocji, mającym oficjalny rozkład jazdy (np. kolej, statek), początek przejazdu należy liczyć od chwili odejścia, ustalonego w tymże rozkładzie jazdy. Przy przejeździe innym środkiem lokomocji, nie mającym takiego rozkładu jazdy (np. konie, samochód), początek przejazdu należy liczyć od chwili ruszenia z miejsca. Powyższą zasadę należy stosować analogicznie także do oznaczenia czasu zakończenia przejazdu z tym wyjątkiem, że opóźnienie środka lokomocji, mającego oficjalny rozkład jazdy, może być brane w rachubę tylko w przypadku, gdy wynosi więcej niż jedną godzinę i zostanie udowodnione.

Gdy przejazd odbywa się różnemi środkami lokomocji, należy do czasu trwania przejazdu wliczać również uzasadnione przerwy między przejazdami poszczególnemi środkami lokomocji.

§ 6.

Diety należą się również za niedziele i święta przypadające w czasie trwania podróży służbowej, delegacji (odkomenderowania) względnie przeniesienia.

§ 7.

Diety należą się również w wypadku zachorowania w czasie podróży służbowej lub delegacji (odkomenderowania) przez cały czas spowodowanego chorobą pobytu w odnośnej miejscowości, o ile choroba zostanie stwierdzona świadectwem lekarskim, a funkcjonarjusz nie jest umieszczony na koszt Skarbu Państwa w szpitalu.

§ 8.

Pozostającemu w delegacji (odkomenderowaniu) nie przysługuje prawo do diet za czas urlopu.

O ile jednak korzystający w czasie delegacji (odkomenderowania) z urlopu wypoczynkowego lub zdrowotnego wyjeżdża na czas tego urlopu do miejscowości zwykłego miejsca służbowego, należy mu przyznać

zwrot kosztów jazdy tam i zpowrotem według zasad, obowiązujących przy przejazdach służbowych.

§ 9.

Zwrot kosztów przejazdu obejmuje ceny biletów jazdy koleją lub statkiem oraz zwrot kosztów przejazdu innemi środkami komunikacyjnemi, koszty przewozu koleją lub statkiem bagażu podróżnego oraz ryczałt na pokrycie kosztów dojazdu do dworca i z dworca kolejowego, do przystani i z przystani, do stacji autobusowej, lotniczej i z tych stacyj.

§ 10.

Przy przejazdach koleją lub statkiem zwraca się:

a) cenę biletu I klasy — funkcjonarjuszom państwowym oraz osobom wojskowym, pobierającym uposażenie według grupy I—V, sędziom i prokuratorom, pobierającym uposażenie według grupy D, C, B, ponadto bez względu na grupę uposażenia: starostom i kierownikom starostw, dowódcom pułków i równorzędnym, komendantom wojewódzkim policji państwowej, osobom towarzyszącym służbowo przy przejazdach przedstawicieli państw obcych, misyj zagranicznych oraz oficerów armij obcych, jak również adjutantom i oficerom ordynansowym, podróżującym służbowo w I klasie razem ze swoimi przełożonymi generałami i dowódcami pułków;

b) cenę biletu II klasy — funkcjonarjuszom państwowym oraz osobom wojskowym, pobierającym uposażenie według grupy VI do IX i sędziom pobierającym uposażenie według grupy A;

c) cenę biletu III klasy — funkcjonarjuszom państwowym oraz osobom wojskowym, pobierającym uposażenie według grupy X do XVI.

Praktykanci i aplikanci otrzymują zwrot ceny biletu tej klasy, która w myśl postanowienia, zawartego w poprzednim ustępie, przywiązana jest do grupy uposażenia, według której pobierają uposażenie.

Za przejazd sługi (§ 2 p. III. 2) zwraca się cenę biletu III klasy.

Jeżeli na statku znajdują się dwie klasy zwraca się cenę biletu I klasy również i tym, którzy w myśl postanowień niniejszego paragrafu mają w razie jazdy koleją prawo do biletu II klasy, cenę zaś biletu II klasy tym, którzy w razie jazdy koleją mają prawo do biletu III klasy.

Z reguły zwraca się koszt przejazdu pociągami osobowemi. Zwrot kosztów przejazdu pociągiem pośpiesznym ma miejsce tylko wtedy, jeżeli podróż służbowa ma charakter nagły, albo jeżeli przez użycie pociągu pośpiesznego zaoszczędzono diety. Potrzebę użycia pociągu pośpiesznego winna władza, zarządzająca podróż służbową, potwierdzić na rachunku kosztów podróży.

Jeżeli zaszła potrzeba przejazdu pociągiem pośpiesznym, w którym niema III klasy, otrzymuje ten, który zresztą posiada tylko prawo do zwrotu kosztów przejazdu klasą III, zwrot ceny biletu klasy II.

Odbywającym podróże służbowe oraz delegowanym (odkomenderowanym) może być przyznany zwrot ceny t. zw. miejscówki, o ile władza, zlecająca podróż służbową, stwierdzi potrzebę zakupna miejscówki (przepełnienie pociągu na danej linji kolejowej).

Osoby, mające prawo do ulg w przejazdach państwowemi lub zarządzanemi przez Państwo środkami komunikacyjnemi, otrzymują przy likwidacji kosztów podróży zwrot ceny ulgowej.

Władza zarządzająca podróż służbową może przyznać osobom, pobierającym uposażenie według grupy VI i wyżej, oraz sędziom i prokuratorom, pobierającym uposażenie według grupy A i wyżej, zwrot faktycznie poniesionych i udowodnionych kosztów użycia jednego miejsca w wozie sypialnym, klasy przysługującej danej osobie, jeżeli podróż koleją trwa dłużej niż sześć godzin między 21 a 6 godziną, a zarazem podróż służbowa ma charakter nagły i zachodzi konieczność pełnienia następnego dnia czynności urzędowych. Nie dotyczy to Marszałka Polski, Prezesa Rady Ministrów, Ministrów i Prezesa Najwyższej Izby Kontroli, którym w każdym wypadku podróży służbowej przysługuje prawo użycia całego przedziału sypialnego w wozie sypialnym. Zwrot kosztów przejazdu wozem sypialnym winien się odbywać na podstawie dołączenia do rachunku kosztów podróży oryginalnego kuponu, uprawniającego do zajęcia miejsca względnie przedziału w wozie sypialnym.

§ 11.

Zwraca się udowodnione koszty przewozu koleją lub statkiem osobistego bagażu podróżnego o wadze:

a) do 50 kg przy podróżach służbowych (komisjach), trwających co najmniej 6 dni;

b) do 100 kg przy podróżach służbowych, trwających dłużej niż 30 dni, oraz przy delegacjach (odkomenderowaniach).

O ile dla spełnienia czynności urzędowej konieczne jest zabranie ze sobą bagażu służbowego, jak aktów, narzędzi, instrumentów i t. p., zwraca się wszystkie koszty jego przewozu, przyczem w rachunku kosztów należy wyszczególnić zawartość bagażu służbowego, jego wagę oraz faktycznie poniesione wydatki.

§ 12.

Przy przejazdach kołowych zwraca się w miejscowościach, w których obowiązują zatwierdzone przez władze taryfy najmu koni, lub samochodu, ceny podane w taryfie. W miejscowościach nie posiadających takich taryf, zwraca się cenę najmu koni lub samochodu na podstawie

dołączonego przez rachunkozdawcę do rachunku własnoręcznego oświadczenia, podającego oprócz zapłaconej ceny także ilość kilometrów odbytej drogi kołowej z wymienieniem miejscowości początkowej i końcowej. W razie wątpliwości, czy zapłacona cena odpowiada miejscowym stosunkom, może władza zasięgnąć informacji odnośnego magistratu (urzędu gminnego) i zależnie od otrzymanej informacji odpowiednio zmniejszyć kwoty najmu koni względnie samochodu.

Wydatek na najem koni i samochodu zwraca się tylko wtedy, jeżeli niema możności przejazdu tańszym środkiem lokomocji, jak kolejami wszelkiego rodzaju, omnibusami, autobusami, statkami i t. p.

Przy wspólnych podróżach kołowych wolno zaliczać jedną podwodę względnie samochód na 3 osoby. W razie równoczesnego przewozu większej ilości aktów, instrumentów, narzędzi, wolno zaliczać jedną podwodę względnie samochód na 2 osoby względnie w wyjątkowych wypadkach na jedną osobę.

Koszty wspólnej podróży kołowej zalicza osoba, posiadająca wyższą grupę uposażenia.

Jeżeli drogę odbyto pieszo lub własnemi środkami lokomocji, przyznaje się kwotę, odpowiadającą taryfie najmu koni, w miejscowościach zaś, nie posiadających takiej taryfy, po 30 groszy za każdy kilometr, o ile oczywiście nie można było odbyć tej drogi tańszym środkiem lokomocji, jak kolejami wszystkiego rodzaju, statkami, omnibusami i t.p.

Dla urzędników działu Ministerstwa Robót Publicznych sprawujących nadzór dróg, którzy w podróżach służbowych używają własnych samochodów ustali Minister Robót Publicznych w porozumieniu z Ministrem Skarbu wysokość wynagrodzenia za używanie własnego samochodu.

Koszty jazdy samolotem zwraca się w pełnej wysokości tylko w wyjątkowych wypadkach, uzasadnionych ważnością i nagłością sprawy, poza tem zaś tylko do kwoty, odpowiadającej kosztom jazdy koleją.

§ 13.

Za czynności komisyjne w miejscowościach położonych bliżej niż 2 km. od budynku, w którym mieści się urząd, nie należą się żadne koszty podróży służbowej z wyjątkiem ewentualnego zwrotu kosztów przewozu bagażu służbowego (§ 11).

§ 14.

Przy komisjach miejscowych w miastach, mających ponad 50.000 mieszkańców, zwraca się koszt przejazdu dorożką względnie samochodem w kwocie faktycznie wydanej i odpowiadającej miejscowym cenom, o ile odległość miejsca komisyjnego od gmachu urzędu względnie od mieszkania wynosi więcej jak 2 km. Jeżeli w danem mieście istnieje tańszy środek komunikacji, np. tramwaj, autobus i t. p. zwraca się koszt przejazdu tym środkiem komunikacyjnym.

U wojskowych i funkcjonarjuszów państwowych, pełniących służbę w administracji wojskowej, bierze się w tych wypadkach pod uwagę łączną ilość mieszkańców we wszystkich miejscowościach, wchodzących w skład danego garnizonu.

Na koszty dojazdu z miasta do dworca kolejowego, przystani, stacji autobusowej lub lotniczej przyznaje się za każdy dojazd względnie odjazd ryczałt w wysokości po:

Grupa uposażenia:	złotych
I do IV oraz D i C	2.00
V — IX oraz B i A	1.50
X — XVI	0.90

Ryczałt ten nie należy się szeregowym niezawodowym oraz w tych wypadkach, gdy dojazd odbywa się służbowym środkiem lokomocji.

Gdy podróż służbowa odbywa się do kilku miejscowości, przyznaje się ryczałt za dojazdy w każdej miejscowości.

O ile odległość od gmachu urzędu względnie od mieszkania do dworca kolejowego lub przystani, stacji autobusowej lub lotniczej, wynosi więcej niż dwa kilometry, dojazd można traktować według postanowień § 12.

§ 16.

W razie podróży służbowych w czasie delegacji (odkomenderowania) do miejscowości położonych poza miejscem delegacji (odkomenderowania) uzupełnia się diety, pobierane z tytułu delegacji (odkomenderowania), o ile wypłacane są stosownie do § 4 niniejszego rozporządzenia w wymiarze zmniejszonym, do wysokości całej diety. Ponadto zwraca się koszty przejazdu według zasad ustalonych w niniejszem rozporządzeniu.

W razie odbywania podróży służbowych w pierwszych dwóch tygodniach delegacji (odkomenderowania), za które w myśl § 4 niniejszego rozporządzenia należy się cała dieta, nie wlicza się do tego okresu czasu dni, przebytych w podróży służbowej.

Postanowienia, zawarte w poprzednich ustępach, nie mają zastosowania do podróży służbowych, które nie trwają dłużej niż sześć godzin.

§ 17.

Delegowanym (odkomendorowanym), przeniesionym następnie do miejscowości, do której ich uprzednio delegowano (odkomenderowano), przysługuje oprócz należności z § 2 punkt III zwrot kosztów przejazdu do miejscowości, w której mieli stały przydział służbowy i zpowrotem oraz diety w czasie tego przejazdu według zasad ustalonych dla podróży służbowych, o ile przejazd ten jest konieczny dla uregulowania spraw, wynikłych wskutek przeniesienia.

§ 18.

Do miejsca czynności komisyjnych należy zdążać bez żadnej przerwy i to bez względu na odległość.

Rozpoczętej komisji nie wolno przerywać inaczej, jak tylko z ważnych przyczyn, które muszą być szczegółowo uzasadnione.

Wyjazdy z miejsca komisyjnego na noclegi dopuszczalne są tylko wówczas, jeżeli w danej miejscowości nie można znaleźć noclegu, a okoliczność tę stwierdzi właściwy dla danej miejscowości magistrat względnie zarząd gminy.

Przy przejazdach kołowych, odbywanych jednym ciągiem bez przerwy, należy odbyć co najmniej 40 km. drogi w jednym dniu. Zresztą należy używać tylko takich środków komunikacyjnych, które nie powodując niepotrzebnej zwłoki w osiągnięciu celu podróży, połączone są z najmniejszemi kosztami dla Skarbu Państwa.

§ 19.

W razie przeniesienia z urzędu lub w drodze konkursu do innej miejscowości przyznaje się na pokrycie wszystkich wydatków, połączonych z przesiedleniem, ryczałt w wysokości:

samotnemu — 60% jednomiesięcznego, pobierającemu dodatek ekonomiczny — 60% dwumiesięcznego uposażenia. Za podstawę obliczenia ryczałtów przyjmuje się uposażenie w wymiarze dla samotnego (t. j. bez dodatku ekonomicznego), a w szczególności uposażenie, określone w art. art. 3 i 118 ustawy z dnia 9 października 1923 r. (Dz. U. R. P. Nr. 116, poz. 924) względnie w art. art. 4, 10, 12 i 25 ustawy z dnia 5 grudnia 1923 r. (Dz. U. R. P. Nr. 134, poz. 1107). Postanowienie powyższe dotyczy także wojskowych zawodowych, pełniących służbę w Korpusie Ochrony Pogranicza, z tą różnicą, że za przeniesienia w obrębie bataljonów Korpusu Ochrony Pogranicza przyznaje się wojskowemu, pobierającemu dodatek ekonomiczny, ryczałt w wysokości 25% dwumiesięcznego uposażenia, zaś samotnemu zamiast ryczałtu przyznaje się tylko prawo przewozu urządzenia domowego służbowemi środkami lokomocji.

Ponadto zwraca się koszty przewozu urządzenia domowego kolejowemi pociągami towarowemi, względnie statkami towarowemi, udowodnione oryginalnemi listami przewozowemi. W razie użycia do przewozu pociągów towarowo-pośpiesznych lub przyśpieszonych względnie takichże statków, zwraca się udowodniony koszt przewozu tylko do wysokości kosztów, jakieby wynikły przy użyciu normalnych towarowych pociągów względnie statków.

Ryczałt powyższy wypłaca się przeniesionemu po jego zgłoszeniu się na nowem miejscu służbowem.

Przy przeniesieniu na prośbę nie przysługuje należytość określona niniejszym paragrafem, może jednak być przyznana w drodze wyjątku, w całości lub części według uznania właściwej władzy naczelnej.

§ 20.

Wszelkie rachunki diet i kosztów przejazdu z tytułu podróży służbowych, krótkotrwałych delegacyj (odkomenderowań) i przeniesień winny być przedstawiane w terminie 14 dni, liczonym od następnego dnia po odbyciu komisji, delegacji (odkomenderowania), względnie przeniesienia, rachunki zaś kosztów przewozu urządzenia domowego koleją lub statkiem (§ 19 ustęp drugi) — w terminie 14 dni, liczonym od następnego dnia po dokonaniu przewozu urządzenia domowego do miejscowości przeniesienia.

Rachunki delegacyj (odkomenderowań), trwających dłużej niż 30 dni, należy przedstawiać za każdy miesiąc kalendarzowy zdołu w terminie 8 pierwszych dni następnego miesiąca kalendarzowego. W takim samym terminie mogą być za zezwoleniem władzy naczelnej przedstawiane rachunki powtarzających się w ciągu miesiąca komisyj, o ile w tych wypadkach nie zastosowano przewidzianych w § 22 ryczałtów.

Przekroczenie bez dostatecznego usprawiedliwienia wyżej określonych terminów pociąga za sobą utratę prawa do diet i zwrotu kosztów, a w następstwie obowiązek zwrócenia Skarbowi Państwa całej zaliczki przyznanej na zasadzie § 21.

Każdy rachunek kosztów podróży służbowej musi być opatrzony klauzulą władzy, zarządzającej podróż lub przełożonej władzy służbowej, stwierdzającą konieczność odbycia podróży, należyte użycie czasu i środków komunikacyjnych, tudzież wykonanie zlecenia służbowego.

Przeciw odmowie przyznania zarachowanych kwot może być wniesione w ciągu 14 dni liczonych od następnego dnia po doręczeniu decyzji przedstawienie do władzy II instancji, względnie do władzy naczelnej, która rozstrzyga ostatecznie. Przedstawienie nie ma miejsca, o ile władzą, która odmówiła likwidacji rachunku, była władza naczelna.

§ 21.

Udającym się w podróż służbową przysługuje prawo do zaliczki nieprzekraczającej przypuszczalnych kosztów podróży i należnych diet.

Postanowienie powyższe stosuje się również do należności z tytułu delegacji (odkomenderowania) i przeniesienia.

§ 22.

W wypadkach, w których podróże służbowe trwają przez dłuższy okres czasu lub stale się powtarzają, właściwa władza naczelna może przyznać za zgodą Ministra Skarbu zamiast kosztów przejazdu i diet ryczałt, który może być płatny zgóry wraz z uposażeniem miesięcznem.

Przy przerwach w wyjazdach służbowych, trwających z jakichkolwiek powodów dłużej niż 14 dni, nie należy się ryczałt za cały czas przerwy od dnia jej powstania.

§ 23.

Jeżeli cały urząd zostanie przeniesiony czasowo do innej miejscowości należy stosować § 2 punkt II niniejszego rozporządzenia.

§ 24.

Należności za odkomenderowanie przysługują również wojskowym zawodowym oddziałów zwartych, odkomenderowanym poza stały garnizon, zaś należności za przeniesienie przysługują tymże wojskowym zawodowym oddziałów zwartych przy stałej zmianie dyzlokacji.

Podróży i marszów w oddziałach zwartych oraz podróży i marszów, za które osoby wojskowe otrzymują specjalne dodatki, nie uważa się za podróże służbowe w rozumieniu niniejszego rozporządzenia.

§ 25.

Oficerom Korpusu Kontrolerów i tymże oficerom mianowanym generałami, przyznaje się dodatek do diet w wysokości:

generałom	25%
pułkownikom	35%
podpułkownikom i majorom . . .	45%

Dodatki te wypłaca się równocześnie z dietami.

§ 26.

Osoby, odbywające podróż służbową do Gdańska w charakterze kurjera dyplomatycznego otrzymują diety VIII grupy uposażenia.

§ 27.

Należności za podróże służbowe, delegacje i przeniesienia poza granicami Państwa normuje osobne rozporządzenie.

§ 28.

Do wyjaśnienia wątpliwości, powstałych przy stosowaniu niniejszego rozporządzenia, powołane jest Ministerstwo Skarbu.

§ 29.

Rozporządzenie niniejsze ma zastosowanie także do podróży służbowych, delegacyj (odkomenderowań) i przeniesień, odbywanych w kraju na obszar W. M. Gdańska i w obrębie tego obszaru z tą różnicą, że należności, wyrażone w złotych, przelicza się na guldeny gdańskie w stosunku 1 złoty równa się 1 guldenowi gdańskiemu oraz, że przez uposażenie, o którem mowa w § 19 rozumieć należy uposażenie krajowe, przeliczone na guldeny gdańskie w tym samym stosunku.

§ 30.

Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Równocześnie tracą moc obowiązującą rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 16 lipca 1924 r. i z dnia 28 stycznia 1927 r. o należnościach za podróże służbowe, delegacje (odkomenderowania) i przeniesienia funkcjonarjuszów państwowych, sędziów i prokuratorów oraz wojskowych (Dz. U. R. P. z 1924 r. Nr. 72, poz. 703 i Dz. U. R. P. z 1927 r. Nr. 10, poz. 78).

116.

OKÓLNIK

Kuratora Okręgu Szkolnego Wileńskiego

z dnia 5 września 1932 N-OR. 20390/32

Do PP. Inspektorów Szkolnych Dyrekcyj i Kierownictw Państwowych Szkół Średnich Ogólnokształcących, Zawodowych, Zakładów Kształcenia Nauczycieli i Seminarjum Ochroniarskiego w Okręgu

w sprawie należności za podróże służbowe, delegacje i przeniesienia funkcjonarjuszów państwowych.

Opierając się na Okólniku Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 7 lipca 1932 r. Nr. I R. 6280/32 podaję do wiadomości i stosowania wyciąg z pisma Ministerstwa Skarbu z dnia 7 czerwca 1932 r. Nr. D. III 6789/1/32, zawierającego wyjaśnienia do §§ 10, 15, 17 i 18 (ustęp trzeci) rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 17 września 1927 r. (D. U. R. P. Nr. 92 poz. 826) o należnościach za podróże służbowe, delegacje i przeniesienia funkcjonarjuszów państwowych sędziów i prokuratorów oraz wojskowych.

Kurator Okręgu Szkolnego
(—) *K. Szelągowski*

WYCIĄG

z okólnika Ministerstwa Skarbu z dnia 7 czerwca 1932 r. L. D. III 6789/1/32 w sprawie należności za podróże służbowe, delegacje i przeniesienia.

Do § 10 rozporządzenia.

Zapatrywanie, że funkcjonarjuszowi należy się kwota odpowiadająca cenie biletu klasy, przyznanej mu w rozporządzeniu, niezależnie od okoliczności, czy faktycznie użył tej lub niższej klasy, nie znajduje uzasadnienia w postanowieniu § 10. Paragraf ten bowiem wyraźnie używa wyrażenia „zwrot", które pod względem gramatyczym oznacza — jak to

zaznaczył Najwyższy Trybunał Administracyjny w motywach wyroku z dnia 29 maja 1928 r. L. Rej. 2701/27 — „wypłacenie kwoty faktycznie wydatkowej" (wyrok ten był podany do ogólnej wiadomości okólnikiem Ministerstwa Skarbu z dnia 30 lipca 1928 r. L. D. III. 2190/1).

Użycie tego wyrażenia w omawianym paragrafie nie jest przypadkowe. Powtarza się ono konsekwentnie we wszystkich paragrafach, mówiących o kosztach przejazdu, począwszy od § 2, wyliczającego rodzaje przysługujących należności. Gdyby intencją rozporządzenia było traktowanie ceny biletu jako ryczałtu na koszta przejazdu koleją, niezależnie od faktu przejazdu tą lub niższą klasą, to niezawodnie znalazłaby ona swój wyraz, jak to się stało np. w §§ 9 i 15, gdzie chodzi o ryczałt na koszta dojazdu z miasta do dworca lub w § 19, gdzie chodzi o ryczałt na koszta przesiedlenia.

Z powyższego wynika, że zwrot kosztów przejazdu koleją lub statkiem nie jest unormowany ryczałtem, lecz w ten sposób, że, funkcjonarjusz państwowy ma prawo używanie tej klasy pociągu lub statku, którą mu przepis ze względów publiczno-prawnych przyznaje oraz, że użycie niższej klasy od przyznanej nie daje prawa do żądania od Skarbu Państwa różnicy ceny biletu.

W tym stanie rzeczy, gdy więc zostanie stwierdzone, że funkcjonarjusz, mający np. prawo użycia na koszt Skarbu Państwa I kl. użył faktycznie niższej klasy, lub że nie mógł użyć I klasy, ponieważ na danej linji kolejowej nie kursują wagony I klasy należy zwracać cenę biletu faktycznie użytej klasy.

Do § 15 rozporządzenia.

1) Ryczałt na koszt dojazdu do dworca kolejowego, przystani, stacji autobusowej lub lotniczej należy przyznawać tylko wówczas, gdy daną miejscowością jest miasto, a nie wieś. Paragraf 15, normujący omawiany ryczałt, wyraźnie zaznacza w ustępie pierwszym, że ryczałt przyznaje się „na koszta dojazdu z miasta do dworca . . . . ." wobec czego przez wyraz „miejscowość" użyty w ustępie trzecim, należy rozumieć także tylko miasto, a nie wieś.

2) Omawiany ryczałt ma swój cel wyraźnie określony w podanym przepisie, mianowicie: pokrycie kosztów dojazdu z miasta do dworca kolejowego . . . . . . względnie z dworca kolejowego . . . . . do miasta. O ile zatem funkcjonarjusz jedzie koleją celem odbycia na dworcu kolejowym w danej miejscowości czynności komisyjnej (np. urzędnik Dyrekcji Poczt i Telegrafów celem kontroli pocztowego urzędu dworcowego) lub celem pełnienia czynności komisyjnej w czasie trwania jazdy koleją (np. żandarm, celem kontroli ruchu osobowego na danej linji kolejowej, funkcjonarjusz celny celem konwojowania towaru do danej stacji kolejowej) i niema potrzeby udawania się z dworca kolejowego do miasta (np. na nocleg do hotelu)—nie należy przyznawać w takich i tym podobnych wypadkacn ryczałtu na dojazdy w danej miejscowości.

Do § 17 rozporządzenia.

Przepis ten dotyczy wyłącznie osób, które—jak to wyraźnie zaznaczono w przepisie — najpierw są delegowane do danej miejscowości, a

następnie do tej miejscowości przeniesione. Przepis ten nie może zatem mieć odpowiedniego zastosowania do funkcjonarjuszów, którzy tym warunkom nie odpowiadają, t. j. do funkcjonarjuszów, których przeniesienie do nowej miejscowości odbywa się wprost bez uprzedniej delegacji do tej miejscowości.

Do § 18 ustęp trzeci rozporządzenia.

Przedstawienie przez funkcjonarjusza zaświadczenia urzędu gminnego (magistratu), że w danej miejscowości niema hotelu, pensjonatu lub domu noclegowego, nie jest wystarczające, gdyż w myśl powyższego przepisu funkcjonarjusz, wyjeżdżający na nocleg do innej miejscowości winien swój wyjazd uzasadnić zaświadczeniem urzędu gminnego (magistratu) stwierdzającem, że **„w danej miejscowości nie można znaleźć noclegu”**.

117.

ZARZĄDZENIE

Kuratora Okręgu Szkolnego Wileńskiego

z dnia 20 września 1932 r. Nr. O. 29910/32

w sprawie podziału Okręgu Szkolnego Wileńskiego na działy i rejony wizytacyjne.

Na podstawie Rozporządzenia Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 6 kwietnia 1927 r. Nr. II. P. 3001/27 (Dz. Urz. Ministerstwa W. R. i O. P. Nr. 8 (186) z 1927 r., poz. 108) i Okólnika Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 27 maja 1930 r. Nr. II. 114313/30 (Dz. Urz. Ministerstwa W. R. i O. P. Nr. 7 (227) z 1930 r., poz. 122) ustanawiam następujące działy i rejony wizytacyjne:

W ZAKRESIE SZKOLNICTWA POWSZECHNEGO WIZYTUJĄ:

P. **Jan Dryjański**, naczelnik Wydziału — powiat: baranowicki;

P. **Tadeusz Młodkowski**, okręgowy wizytator szkół — powiaty: święciański, wileńsko-trocki, grodzieński, suwalski;

P. **Wiktor Gryglewski**, okręgowy wizytator szkół — powiaty: brasławski, postawski, oszmiański, lidzki, szczuczyński;

P. **Wacław Płużański**, okręgowy wizytator szkół — powiaty: dziśnieński, wilejski, mołodeczański, wołożyński, stołpecki, nieświeski;

P. **Henryk Rzędowski**, okręgowy wizytator szkół — m. Wilno i powiaty: nowogródzki, słonimski, wołkowyski, augustowski.

W ZAKRESIE SZKOLNICTWA ŚREDNIEGO OGÓLNOKSZTAŁCĄCEGO I ZAKŁADÓW KSZTAŁCENIA NAUCZYCIELI:

P. **Władysław Głuchowski,** p. o. naczelnika wydziału, wizytuje:

A. Państwowe:

1. Gimnazjum im. Rejtana w Baranowiczach.

B. Prywatne:

1. Gimnazjum im. kr. Barbary Radziwiłłówny w Baranowiczach.
2. Gimnazjum Ch. Epsztejna w Baranowiczach.

P. **Antoni Milikont Narwoysz,** p. o. okręgowego wizytatora szkół, wizytuje:

A. Państwowe:

1. Gimnazjum im. Św, Kazimierza w Nowej-Wilejce.
2. Gimnazjum im. Ad. Mickiewicza w Nowogródku z filją białoruską.
3. Gimnazjum im. T. Kościuszki w Słonimie.
4. Gimnazjum im. J. Słowackiego w Wilnie z filją białoruską.
5. Prawosławne Seminarjum Duchowne w Wilnie.
6. Gimnazjum im. kr. Stefana Batorego w Wołkowysku.

B. Prywatne:

1. Gimnazjum Towarzystwa Szkoły Średniej w Słonimie.
2. Gimnazjum Towarzystwa Pedagogów w Wilnie.
3. Gimnazjum ks. ks. Misjonarzy w Wilnie.
4. Gimnazjum im. Al. Puszkina w Wilnie.
5. Liceum S.S. Wizytek w Wilnie.
6. Gimnazjum Żyd. Towarzystwa „Herelja” w Wołkowysku.

C. Kursy:

1. Kursy im. Komisji Edukacji Narodowej w Wilnie.

P. **Jerzy Ostrowski,** p. o. okręgowego wizytatora szkół, wizytuje:

A. Państwowe:

1. Gimnazjum im. Ad. Mickiewicza w Grodnie.
2. Gimnazjum im. Emilji Plater w Grodnie.
3. Gimnazjum im. J. Piłsudskiego w Święcianach.
4. Gimnazjum im. J. Lelewela w Wilnie.

B. Prywatne:

1. Gimnazjum im. H. Sienkiewicza w Grodnie.
2. I Społeczne Gimnazjum Towarzystwa dla utrzymania Gimnazjum w Grodnie.
3. Gimnazjum Stowarzyszenia „Tarbut” w Grodnie.

4. Gimnazjum litewskie w Święcianach.
5. Gimnazjum O.O. Jezuitów w Wilnie.
6. Gimnazjum S.S. Nazaretanek w Wilnie.
7. Gimnazjum im. Witolda Wielkiego w Wilnie.
8. Gimnazjum Ety Dzięcielskiej w Wilnie.
9. Gimnazjum Towarzystwa Rozpowszchnienia Oświaty w Wilnie.
10. Gimnazjum dla dorosłych im. Piotra Skargi w Wilnie.
11. Liceum P.P. Benedyktynek w Wilnie.

P. **Edward Rzeszowski,** p. o. okręgowego wizytatora szkół, wizytuje:

A. Państwowe:

1. Gimnazjum im. im. J. Śniadeckiego w Oszmianie.
2. Gimnazjum im. K. Chodkiewicza w Lidzie.
3. Gimnazjum im. Brzostowskiego w Suwałkach.
4. Gimnazjum im. Marji Konopnickiej w Suwałkach.
5. Gimnazjum im. Z. Augusta w Wilnie.
6. Gimnazjum im. Mickiewicza w Wilnie.

B. Prywatne:

1. Gimnazjum im. kr. Stefana Batorego w Drui.
2. Gimnazjum Magistratu m. Lidy w Lidzie.
3. Gimnazjum im. Św. Kazimierza Kurji Biskupiej w Sejnach.
4. Gimnazjum Towarzystwa Żyd. Szkół Średnich w Suwałkach.
5. Gimnazjum Ch. Epsztejna i I. Szpajzera w Wilnie.
6. Gimnazjum im. T. Czackiego w Wilnie.
7. Gimnazjum F. Welera w Wilnie.
8. Gimnazjum Z. Gurewiczówny w Wilnie.
9. Gimnazjum Żydowskiego Centralnego Komitetu Oświaty w Wilnie.

P. **Józef Szymanowski,** p. o. wizytatora okręgowego szkół, wizytuje:

A. Państwowe:

1. Gimnazjum im. Piramowicza w Dziśnie.
2. Gimnazjum im. Tomasza Zana w Mołodecznie.
3. Gimnazjum im. Syrokomli w Nieświeżu.
4. Gimnazjum w Stołpcach.
5. Gimnazjum im. H. Sienkiewicza w Wilejce.
6. Gimnazjum im. J. Czartoryskiego w Wilnie.
7. Gimnazjum im. El. Orzeszkowej w Wilnie.

B. Prywatne:

1. Gimnazjum im. Unji Lubelskiej w Głębokiem.

2. Gimnazjum w Klecku.
3. Gimnazjum im. I. Kraszewskiego w Wilnie.
4. Gimnazjum Stowarzyszenia „Tarbut" w Wilnie.
5. Gimnazjum Stowarzyszenia „Tuszyja" w Wilnie.
6. Gimnazjum C. Kluczowej w Wilnie.
7. Liceum im. Filomatów w Wilnie.

C. Kursy.

1. Kursy dla dorosłych przy Gimnazjum im. Kraszewskiego w Wilnie.
2. Kursy dla dorosłych przy Gimnazjum C. Kluczowej w Wilnie.

P. **Antonina Zubelewiczówna**, okręgowy wizytator szkół, wizytuje:

Wszystkie seminarja nauczycielskie i ochroniarskie (państwowe i prywatne).

118.

OKÓLNIK

Kuratora Okręgu Szkolnego Wileńskiego

z dnia 23 września 1932 r. Nr. 0-29776/32

do PP. Inspektorów Szkolnych, Dyrekcyj i Kierownictw szkół oraz Nauczycielstwa w Okręgu

w sprawie zarządzeń Władz Szkolnych, ogłaszanych w Dzienniku Urzędowym Kuratorjum Okręgu Szkolnego Wileńskiego.

Dziennik Urzędowy Kuratorjum Okręgu Szkolnego Wileńskiego będzie zawierał począwszy od najbliższego numeru oprócz dotychczas ogłaszanych zarządzeń, dotyczących szkoły, jej organizacji, spraw nauczycielskich i informacyj, związanych z wykonywaniem zawodu nauczycielskiego możliwie jeszcze te wszystkie zarządzenia, które dotychczas przesyłane były Panom Inspektorom Szkolnym, Dyrekcjom i Kierownictwom szkół w drodze okólników.

To też wszystkie drukowane w Dzienniku Urzędowym zarządzenia będą obowiązywały narówni z rozporządzeniami, przesyłanemi dotychczas w innej formie. I tylko zarządzenia pilne, wymagające ze względu na swoją terminowość szybkiego w ciągu kilku dni załatwienia, nie będą mogły być ogłaszane w Dzienniku Urzędowym, który wychodzi raz na miesiąc.

We wszystkich innych wypadkach, tam, gdzie będzie to oznaczone, Kierownictwa Szkół będą obowiązane we wskazanych terminach nadsyłać

żądane sprawozdania i materjały PP. Inspektorom Szkolnym, saś PP. Inspektorzy Szkolni i Dyrektorzy szkół kierować będą zestawienia, sprawozdania względnie materjały we wskazanym terminie do Kuratorjum.

W związku z niniejszem zarządzeniem proszę PP. Inspektorów Szkolnych o zorganizowanie rozsyłania Dziennika Urzędowego Kuratorjum Okręgu Szkolnego Wileńskiego do poszczególnych miejscowości w powiecie tak, ażeby Nauczycielstwo systematycznie bez najmniejszej zwłoki otrzymywało bieżący numer Dziennika Urzędowego w ciągu trzech — czterech dni po pierwszym każdego miesiąca.

PP. Dyrektorzy i Kierownicy szkół będą mieli na uwadze, ażeby Dziennik Urzędowy bezpośrednio po otrzymaniu go z poczty znalazł się w ręku zainteresowanych.

Kurator Okręgu Szkolnego

(—) *K. Szelągowski*

119.

OKÓLNIK

Kuratora Okręgu Szkolnego Wileńskiego

z dnia 17 września 1932 r. Nr. O-21621/32

do P.P. Dyrektorów i Kierowników szkół, P.P. Inspektorów Szkolnych oraz Nauczycielstwa w Okręgu

w sprawie spółdzielni uczniowskich i sklepików szkolnych w szkołach średnich ogólnokształcących i zawodowych.

Ruch spółdzielczy na terenie szkolnym zawierający pozytywne wartości społecznego i obywatelskiego wychowania doznaje ze strony Władz szkolnych życzliwego poparcia. Jest tedy obowiązkiem tych Władz znać dokładnie formy ruchu spółdzielczego na terenie szkoły, interesować się jego działalnością czuwać nad właściwem rozwojem. a zarazem nie dopuszczać, aby ideowe podstawy spółdzielczości w taki czy inny sposób zostały spaczone.

Z tego powodu, na podstawie instrukcji Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 6 czerwca 1932 roku (II-P. 4686/32 wzywam Dyrekcje i Kierownictwa szkół oraz Nauczycielstwo tudzież P.P. Inspektorów Szkolnych do ścisłego przestrzegania przy organizowaniu i prowadzeniu spółdzielni uczniowskich czystych, ideowych zasad spółdzielczości, podkreślając, że nadużywanie tej formy wychowawczej do prowadzenia takich, czy innych na zysk obliczonych kramów szkolnych będzie dyskwalifikowało nauczycielstwo jako wychowawców i pociągało ewentualnie konsekwencje prawno-służbowe.

W szczególności zechcą P.P. Dyrektorzy, Kierownicy szkół, Wychowawcy(czynie), oraz ogół Nauczycielstwa trzymać się następujących wytycznych:

a) nie dopuszczać do wywierania na uczniów jakiegokolwiek przymusu tak co do należenia do spółdzielni jak również co do obowiązku zaopatrywania się w przybory, zeszyty i inne pomoce szkolne wyłącznie we spółdzielni uczniowskiej.—Jedynie drogą uświadomienia młodzieży o wartości ruchu spółdzielczego wogóle, popartego konkretnemi przykładami, można budzić zainteresowanie w kierunku tworzenia własnych spółdzielni i zyskiwanie dla nich coraz więcej członków;

b) działalność spółdzielni pod względem organizacyjnym i rachunkowym musi być wzorowa tak, aby młodzież nietylko praktycznie nabywała wprawy w prowadzeniu takich i podobnych organizacyj społecznych, ale, aby miała przykład sumiennego, pełnego poczucia odpowiedzialności wywiązywania się z przyjętych obowiązków społecznych i gospodarowania groszem społecznym;

c) charakter spółdzielni uczniowskich zbliżać się winien pod względem organizacyjnym do spółdzielni normalnych. Porównywując je między sobą przy użyciu sprawozdań rocznych i zamknięć rachunkowych, należy wyciągać z tego odpowiednie wnioski dla celów wychowawczych np.: obciążyć spółdzielnię odpowiednim podatkiem na pewne cele ogólno-szkolne (np. dożywianie, kolonje wakacyjne i t. d.) i podatek ten uwzględnić w kalkulacji spółdzielni szkolnej w takiej wysokości, w jakiej występuje koszt lokalu, administracji i podatek państwowy w kalkulacji normalnej spółdzielni i nie tylko należy przeprowadzić odpowiednią kalkulację—ale rzetelnie wypełniać ciążące zobowiązania;

d) spółdzielnie uczniowskie, jako mające charakter wychowawczy, nie mogą być specjalnie uzależnione od spółdzielni nauczycielskich i zobowiązywane do czynienia w nich jedynie potrzebnych zakupów;

e) specjalnie należy zwrócić uwagę na sklepiki szkolne nieoparte na zasadach spółdzielczych, a prowadzone przez nauczycielstwo względnie młodzież pod kierunkiem nauczycielstwa. Sklepiki takie, o ile tylko to jest możliwe, przekształcone być winny na sklepiki spółdzielcze. O ile pozostaną jeszcze w szkołach sklepiki niespółdzielcze, to żadną miarą nię mogą być prowadzone przez kogokolwiek z nauczycielstwa dla osobistego zysku, a ścisłe zapiski w książkach rachunkowych każdego takiego sklepiku mają dać możność skontrolowania całości obrotu i zużycia osiągniętego zysku.— Nauczycielstwo musi tak organizować i prowadzić wespół z młodzieżą spółdzielnie, czy sklepiki szkolne, by nie dawało podstaw do zarzutów, że działalność ta obliczona jest na własną materjalną korzyść.

Podając powyższy okólnik do wiadomości Nauczycielstwa w Okręgu czynię równocześnie P.P. Dyrektorów oraz Kierowników(czki) szkół

odpowiedzialnymi za dopilnowanie, aby działalność spółdzielni i sklepików odbywała się we właściwych formach a opieka nad niemi była oddana osobom odpowiednim.

P.P. Inspektorowie Szkolni oraz P.P. Okręgowi Wizytatorowie będą w czasie wizytacji szkół wglądali również w działalność spółdzielni uczniowskich i sklepików szkolnych, i w sprawozdaniach swych dawali charakterystykę pracy szkoły (szkół) w tym kierunku, zaś na zauważone niewłaściwości reagowali odpowiedniemi pouczeniami względnie zarządzeniami wydanemi we właściwej drodze służbowej.

Kurator Okręgu Szkolnego
(—) *K. Szelągowski*

120.

OKÓLNIK

Kuratora Okręgu Szkolnego Wileńskiego

z dnia 19 września 32 r. Nr. O. 27614/32.

Do Panów Inspektorów Szkolnych, Dyrekcyj i Kierownictw Szkół Średnich Ogólnokształcących, Zawodowych, Zakładów Kształcenia Nauczycieli, Seminarjum Ochroniarskiego oraz Nauczycielstwa w Okręgu

w sprawie „Dni Chopinowskich w Polsce".

W dniu 25.II r. b. powołany został do życia „Komitet Dni Chopinowskich w Polsce". Celem działalności Komitetu jest uczczenie pamięci największego genjusza muzycznego Polski — Fryderyka Chopina.

W Statucie Komitet określił swoje zadania w sposób następujący:

a) doprowadzenie ogólnego wyglądu Żelazowej Woli do stanu, odpowiadającego epoce, w której żył Chopin;

b) urządzanie dorocznych wielkich festiwalów chopinowskich w Żelazowej Woli oraz festiwalów muzyki ludowej;

c) ufundowanie stypendjów im. Chopina dla najzdolniejszych młodych muzyków;

d) propagowanie potrzeby sprowadzenia zwłok Chopina do kraju oraz wykonania tego zadania;

e) gromadzenie funduszów na cele wyżej wymienione.

Mając na uwadze znaczenie, jakie dla kultury polskiej posiadać będzie akcja zamierzona przez Komitet, zachęcam Panów Inspektorów Szkolnych, Dyrektorów i Kierowników Szkół oraz Nauczycielstwo w Okręgu do wzięcia udziału w pracach i przedsięwzięciach Komitetu.

Akcja, związana z Dniami Chopinowskiemi, a podjęta na terenie szkół bądź też poza szkołą przy udziale nauczycielstwa winna być przeprowadzona bez uszczerbku dla zajęć szkolnych.

Sposób realizowania zamierzeń szkolnych w czasie „Dni Chopinowskich" może być do pewnego stopnia uzależniony od programów Komitetów Wojewódzkich (wileńskiego, nowogródzkiego i białostockiego) względnie komitetów lokalnych, powstałych w ostatnich czasach w różnych miejscowościach, z któremi to Komitetami będą P. P. Dyrektorzy i Kierownicy szkół współdziałali i u których zasięgać mają bardziej szczegółowych informacyj, dotyczących organizacji i programu „Dni Chopinowskich".

Przedewszystkiem jednak należy mieć na uwadze odpowiednie pogadanki i audycje muzyczne, organizowane wedle możności przez szkoły.

Należy też spowodować jak największe zainteresowanie młodzieży koncertami, organizowanemi przez Komitety poza godzinami szkolnemi.

„Dni Chopinowskie" rozpoczęły się dnia 10 września, a zakończą się 17-go października r. b.

Szczegółowych informacyj, dotyczących organizacji i programu „Dni Chopinowskich" udziela Generalny Sekretarjat Komitetu w Warszawie, ul. Mokotowska 14 m. 2 tel. 861-59.

Kurator Okręgu Szkolnego

(*K. Szelągowski*)

121.

OKÓLNIK

Kuratora Okręgu Szkolnego Wileńskiego

z dnia 20 września 1932 r, Nr. O. 28312/32

do Panów Inspektorów Szkolnych, Dyrektorów, Kierowników i Nauczycielstwa wszystkich Szkół w Okręgu

w sprawie „Dnia Oszczędności".

Na podstawie okólnika Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 7 września 1932 r. NIOrg. 2522/13/32 powiadamiam, że w dniu 31 października r. b. obchodzony będzie, jak corocznie „Dzień Oszczędności", poświęcony intensywnej propagandzie i krzewieniu idei oszczędności wśród najszerszych warstw społeczeństwa.

Zorganizowaniem „Dnia Oszczędności" zajmuje się „Centralny Komitet Oszczędnościowy Rzeczypospolitej Polskiej", z którego inicjatywy powstaną komitety lokalne w miastach prowincjonalnych.

Ze względu na niezmiernie doniosłe znaczenie gospodarcze i wychowawcze oszczędności dla społeczeństwa i państwa, a także z uwagi

na prowadzoną przez władze szkolne stałą akcję propagowania oszczędności wśród młodzieży szkolnej przez organizowanie szkolnych Kas Oszczędności — wskazanem jest, aby w pracach Komitetów Lokalnych obchodu „Dnia Oszczędności" wzięło jak najszerszy udział nauczycielstwo szkół wszelkich kategoryj.

Kurator Okręgu Szkolnego

(—) *K. Szelągowski*

122.

OKÓLNIK

Kuratora Okręgu Szkolnego Wileńskiego

z dn. 20 września 1932 r. Nr. O. R. 28877/32

do P. P. Inspektorów Szkolnych, Dyrekcyj i Kierownictw szkół oraz Nauczycielstwa w Okręgu

w sprawie zwrotu opłat szkolnych za dzieci funkcjonarjuszów państwowych, uczęszczające do szkół prywatnych.

Powołując się na okólnik Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego Nr. 128 z dnia 1 września 1932 r. (B. P. 13179/32), podaję do wiadomości, że Prezydjum Rady Ministrów pismem z dn. 22 sierpnia 1932 r. Nr. 49-13/5 przywróciło na rok szkolny 1932/33 moc obowiązującą dla punktu 11 okólnika Pana Prezesa Rady Ministrów z dn. 4 wrześnla 1925 r. L. 14604, w myśl którego funkcjonarjusze państwowi, ubiegający się o zwrot opłaty szkolnej za ich dzieci, uczęszczające do szkół prywatnych, są obowiązani do przedłożenia Kuratorjum wraz z odnośnem podaniem zaświadczenia dyrekcji miejscowej, względnie najbliższej państwowej szkoły średniej ogólnokształcącej czy też zawodowej, że dziecko nie zostało przyjęte z powodu braku wolnego miejsca w danej klasie.

Zaświadczenie to, o ile chodzi o szkoły średnie ogólnokształcące powinno być dołączone wówczas, jeżeli dziecko uczęszcza do klasy II-ej lub III-ej szkoły prywatnej; jeżeli dziecko uczęszcza do klas od IV do VIII włącznie, należy zaświadczenie dołączyć w tym wypadku, gdy miejscowe lub najbliższe gimnazjum państwowe jest tego samego typu, co szkoła prywatna, do której dziecko uczęszcza.

Zaświadczenia, o których mowa powyżej, odnośnie szkół średnich ogólnokształcących, zawodowych i zakładów kształcenia nauczycieli położonych na terenie m. Wilna, wydawać będzie Kuratorjum Okręgu Szkolnego Wileńskiego.

Jednocześnie podaję do wiadomości, że w myśl okólnika Pana Prezesa Rady Ministrów z dnia 22 sierpnia 1932 r. Nr. 49-13/5, w związku z wejściem w życie ustawy z dn. 11 marca 1932 r. o ustroju szkolnictwa (Dz. U. R. P. Nr. 38/32, poz. 389), począwszy od dn. 1 września 1932 r. ***nie będą zwracane*** opłaty szkolne za dzieci, uczęszczające do klas podwstępnych, wstępnych i pierwszych prywatnych szkół średnich ogólnokształcących na wstępny i pierwszy kurs prywatnych zakładów kształcenia nauczycieli oraz na prywatne roczne kursy nauczycielskie, bowiem klasy te i kursy nie mają odpowiednika w szkolnictwie państwowem.

Kurator Okręgu Szkolnego

(—) *K. Szelągowski.*

123.

OKÓLNIK

Kuratora Okręgu Szkolnego Wileńskiego

z dn. 20 września 1932 r. Nr. OR.—26953/32

w sprawie zakupów zagranicznych.

W myśl okólnika Ministerstwa W. R. i O. P. z dnia 17-VI r. b. Nr. 103 (I Org. 1412/2/32) i z dn. 26 VIII r. b. Nr. 126 (I org. 1412/10/32) zawiadamiam, że:

1) w razie uzasadnionej konieczności zakupienia przedmiotów pochodzenia zagranicznego należy każdorazowo przed zawarciem umowy lub poczynieniem zamówienia, złożyć Kuratorjum należycie umotywowany wniosek, który zostanie przedłożony Ministerstwu Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego do przedstawienia go w przepisanym trybie Ministerstwu Przemysłu i Handlu. Po otrzymaniu zezwolenia Władz Centralnych będzie mogła Dyrekcja poczynić zamówienia, oraz wystąpić z wnioskiem, również przez Kuratorjum, o ewentualne uzyskanie w Ministerstwie Skarbu ulg celnych;

2) zakupywane przedmioty pochodzenia zagranicznego powinny zasadniczo pochodzić z krajów, z któremi Polska posiada uregulowane stosunki handlowe, w razie konieczności zakupu w innych krajach należy tę okoliczność uzasadnić we wniosku zgłoszonym do Kuratorjum w myśl ustępu 1;

3) za zakup przedmiotu pochodzenia zagranicznego należy zasadniczo uważać nabycie surowców, półfabrykatów, wyrobów gotowych oraz innych materjałów pochodzących częściowo lub w całości z poza obszaru Rzeczypospolitej Polskiej, choćby nawet były nabyte w kraju,

4) przy zawieraniu umów z dostawcami przedmiotów pochodzenia krajowego należy bezwarunkowo umieszczać klauzulę obowiązującą dostawców do wykonania dostarczonych przedmiotów wyłącznie z surowców i półfabrykatów pochodzenia krajowego, zaś przy bezpośrednim zakupie — uważać aby warunki pochodzenia były ściśle przestrzegane.

Kurator Okręgu Szkolnego
(—) *K. Szelągowski*

124.

OKÓLNIK

Kuratora Okręgu Szkolnego Wileńskiego

z dnia 19 września 1932 r. Nr. O-18747/32

do funkcjonarjuszów państwowych, zatrudnionych w szkołach i w urzędach administracji szkolnej na terenie Okręgu

w sprawie pomocy lekarskiej dla funkcjonarjuszów państwowych.

Na podstawie pisma Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 17 czerwca 1932 r. Nr. BP 9074/32 podaję poniżej do wiadomości wyciąg z Zarządzenia Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z dnia 2 czerwca 1932 r. (Okólnik Nr. 75) Nr. Z. O. 30/a/4/2 wydanego na zasadzie § 18 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 22 marca 1932 r. o państwowej pomocy lekarskiej dla funkcjonarjuszów państwowych, sędziów i prokuratorów, członków ich rodzin oraz emerytów (Dz. U. R. P. Nr. 27, poz. 254).

Kurator Okręgu Szkolnego
(— *K. Szelągowski.*

WYCIĄG

z Okólnika Nr. 75 Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z dnia 2 czerwca 1932 r. Nr. Z. O. 30/a/4/2, o państwowej pomocy lekarskiej dla funkcjonarjuszów państwowych, sędziów i prokuratorów, członków ich rodzin, oraz emerytów.

Do § 1. Państwowa pomoc lekarska nie przysługuje rodzicom funkcjonarjusza państwowego i tym jego dzieciom i pasierbom powyżej lat 18, na które nie pobiera on dodatku ekonomicznego; nie przysługuje ona również funkcjonarjuszom państwowym kontraktowym.

Z chwilą przejścia funkcjonarjusza państwowego w stan spoczynku prawo do korzystania z państwowej pomocy lekarskiej tracą wszyscy uprawnieni dotąd członkowie jego rodziny, nadto prawo to traci i sam

emerytowany funkcjonarjusz, jeśli nie odpowiada warunkom, ustanowionym w pkt. 5 § 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 22 marca 1932 r. (Dz. U. R. P. Nr. 27, poz. 254).

Dowodem, stwierdzającym uprawnienie funkcjonarjusza do korzystania z państwowej pomocy lekarskiej, jest jego legitymacja urzędnicza względnie odpowiednie zaświadczenie, wydane mu przez jego władzę służbową. Gdy chodzi o członka rodziny funkcjonarjusza, dowodem takim jest zaświadczenie tejże władzy o tem, że danemu członkowi rodziny przysługuje prawo do korzystania z państwowej pomocy lekarskiej.

Dowodem, stwierdzającym omawiane uprawnienie, gdy chodzi o emerytowanego funkcjonarjusza państwowego, jest jego dekret emerytalny, który winien być ostemplowany przez Urząd Wojewódzki (Komisarjat Rządu, Komisarjat Generalny R. P.), na którego terenie emeryt przebywa, iż danemu emerytowi przysługuje względnie nie przysługuje omawiane prawo na podstawie odnośnego postanowienia.

Do § 2. Leczenie dentystyczne, ortopedyczne oraz protezowanie nie wchodzi w zakres państwowej pomocy lekarskiej, a z leczenia fizykalnego przysługuje jedynie naświetlanie lampą kwarcową i promieniami Roentgena w zakresie, określonym w § 6 rozporządzenia. W związku z tem Skarb Państwa nie pokrywa kosztów okularów i wszelkiego rodzaju protez, kosztów analiz lekarskich wydzielin i wydalin, kosztów badania krwi oraz kosztów szczepień zapobiegawczych.

Państwowa pomoc lekarska nie przewiduje udzielania pomocy przez felczerów, a zakres korzystania z pomocy położnych jest ustalony w § 10 rozporządzenia.

Leczenie gruźlicy zapomocą odmy sztucznej na koszt Skarbu Państwa jest dozwolone jedynie w ramach leczenia szpitalnego, określonego w § 7 rozporządzenia, względnie w przychodniach towarzystw przeciwgruźliczych lub ośrodkach zdrowia.

Członkowie rodziny funkcjonarjusza państwowego nie są uprawnieni do korzystania z kąpieli i zabiegów balneoterapeutycznych za pół ceny w państwowych zakładach zdrojowych.

Do § 3. Lekarze umówieni mogą, lecz nie muszą, wydawać świadectwa lekarskie na prośbę pacjenta, są natomiast obowiązani wydawać zaświadczenia w przypadkach, kiedy funkcjonarjusz winien być zwolniony od zajęć służbowych z powodu choroby lub gdy potrzebuje specjalnego leczenia (zaliczki).

O ile chory funkcjonarjusz nie wymaga umieszczenia go w szpitalu i leczy się w domu, lekarz umówiony jest uprawniony do postawienia wniosku o zwolnienie danego funkcjonarjusza od zajęć służbowych na okres czasu do dni 7-miu.

Do § 4. Karta porady posiada jednolity wzór dla wszystkich urzędów państwowych.

Funkcjonarjuszowi państwowemu lub członkowi jego rodziny wydaje kartę porady w zwykłych warunkach urząd, w którym dany funkcjonarjusz pracuje. W przypadku, gdy funkcjonarjusz lub członek jego rodziny, uprawniony do korzystania z państwowej pomocy lekarskiej, znajduje się poza siedzibą swego urzędu, kartę porady wydaje mu lekarz powiatowy starostwa, na którego terenie dana osoba przebywa, za okazaniem dowodu, wymienionego w § 1 niniejszego okólnika. Funkcjonarjuszowi, przebywającemu w zdrojowisku państwowem, kartę porady wydaje dyrekcja zakładu zdrojowego.

Kartę porady emerytowanemu funkcjonarjuszowi państwowemu wydaje lekarz powiatowy tego starostwa, na którego terenie emeryt przebywa, na podstawie okazania dekretu emerytalnego, ostemplowanego przez Urząd Wojewódzki (Komisarjat Rządu, Komisarjat Generalny R. P.) na podstawie § 1 niniejszego okólnika.

Urzędnik, który wydaje kartę porady, winien każdorazowo sprawdzić, czy petentowi przysługuje prawo do korzystania z państwowej pomocy lekarskiej, funkcjonarjusz zaś, jeśli bierze kartę porady dla członka swej rodziny, winien podpisać na odcinku karty porady, który pozostaje w urzędzie, że dana osoba nie jest ubezpieczona w Kasie Chorych.

Wystawiający kartę porady winien dokładnie ją wypełnić pod osobistą odpowiedzialnością za wszelkie konsekwencje, jakie mogą wyniknąć w związku z nieodpowiedniem jej wydaniem.

Do § 7. Leczenie szpitalne na koszt Skarbu Państwa osób, wymienionych w § 1 rozporządzenia, może odbywać się jedynie na podstawie karty skierowania i jedynie w szpitalu publicznym lub w zakładzie leczniczym, uznanym dla tego celu przez Ministerstwo Spraw Wewnętrznych.

Zakładami leczniczemi uznanemi przez Ministerstwo Spraw Wewnętrznych, są następujące:

1) Szpital Ujazdowski w Warszawie,
2) Szpital im. Marszałka Piłsudskiego w Warszawie,
3) Szpital dla dzieci im. Bersonów i Baumanów w Warszawie,
4) Sanatorjum przeciwgruźlicze miejskie w Otwocku,
5) Policyjny Dom Zdrowia w Otwocku,
6) Sanatorjum przeciwgruźlicze w Rudce,
7) Sanatorjum dla dzieci św. Tadeusza w Ciechocinku,
8) Szpital O. O. Bonifratrów w Katowicach-Bogucicach,
9) Szpital św. Jadwigi w Królewskiej Hucie,
10) Szpital O. O. Bonifratrów w Cieszynie,
11) Szpital S. S. Elżbietanek w Cieszynie,
12) Dom Zdrowia Kasy Chorych w Bystrej,
13) Dom Zdrowia Stowarzyszenia Urzędników Państwowych w Zakopanem,

14) „Sanato" w Zakopanem,
15) Policyjny Dom Zdrowia w Zakopanem,
16) Dziecięcy Zakład Leczniczy U. J. w Zakopanem,
17) Sanatorjum Polskiego Czerwonego Krzyża w Zakopanem,
18) Sanatorjum Związku Pol. Nauczycielstwa Szkół Powszech. w Zakopanem,
19) Dom Zdrowia „Modrzejów" w Zakopanem,
20) Szpital Polskiego Czerwonego Krzyża w Brześciu n/B.,
21) Szpital Polskiego Czerwonego Krzyża w Białymstoku,
22) Lecznica dla chorych płucnych w Smukale pod Bydgoszczą,
23) Lecznica dla chorych płucnych pod Obornikami,
24) Zakład leczniczy dla alkoholików w Gościejewie,
25) Sanatorjum „Staszicówka" w Ludwikowie,
26) Sanatorjum dla płucno chorych w Chodzieży,
27) Zakład dla dzieci św. Józefa w Poznaniu,
28) Dom Zdrowia dla dzieci w Ustroniu,
29) Policyjny Dom Zdrowia w Tatarowie,
30) Szpital św. Mikołaja w Busku,
31) Kolonja lecznicza dla dzieci w Busku,
32) Policyjny Dom Zdrowia w Busku,
33) Sanatorjum dla gruźlików w Hołosku,
34) wszystkie kliniki uniwersyteckie w ramach pomocy lekarskiej, zakreślonych w § 2 rozporządzenia, oraz
35) Panowie Wojewodowie: w Katowicach, Toruniu, Łodzi i w Kielcach, oraz Pan Komisarz Generalny R. P. w Gdańsku są upoważnieni aż do odwołania do traktowania narówni z zakładami leczniczemi uznanemi niektórych szpitali kongregacyjnych i Kas Chorych, które znajdują się na podległym im terenie.

Jeśli funkcjonarjusz państwowy lub członek jego rodziny przeprowadził leczenie poza organizacją państwowej pomocy lekarskiej, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych na podstawie ustępu 6 § 7 rozporządzenia może przyznać w drodze wyjątku zwrot kosztów leczenia jedynie w tym przypadku, gdy leczenie to odbyło się (bez karty skierowania) w szpitalu publicznym lub w zakładzie leczniczym uznanym.

Udzielanie zapomóg na leczenie z kredytów państwowej pomocy lekarskiej jest niedopuszczalne.

Do § 8. Umieszczenie funkcjonarjusza państwowego lub członka jego rodziny na koszt Skarbu Państwa w szpitalu publicznym lub w zakładzie leczniczym uznanym może odbyć się jedynie zapomocą karty skierowania, której wzór jest jednolity dla wszystkich urzędów państwowych.

Do wystawiania kart skierowań nie są uprawnieni lekarze umówieni, wydają oni jedynie zaświadczenie o potrzebie umieszczenia danego cho-

rego w zakładzie leczniczym, a na podstawie tego zaświadczenia kartę skierowania wydaje lekarz powiatowy.

W przypadku wątpliwym lekarz powiatowy winien sprawę wraz z wnioskiem lekarza umówionego przesłać bezzwłocznie do decyzji Urzędu Wojewódzkiego, który może ewentualnie zbadać daną osobę przez specjalnie delegowanego w tym celu lekarza urzędowego.

Przy wręczaniu zainteresowanemu karty skierowania lekarz powiatowy winien pouczyć go, iż przed wyjazdem chorego do wskazanego na karcie zakładu należy porozumieć się z zarządem tego zakładu co do wolnego miejsca i warunków przyjęcia, gdyż w razie ewentualnego nieprzyjęcia chorego przez wymieniony zakład z powodu niezarezerwowania sobie w nim przez chorego miejsca Skarb Państwa nie ponosi konsekwencji.

Kierować chorych na leczenie klimatyczne lub kąpielowe na koszt Skarbu Państwa do zakładów, znajdujących się w miejscowościach klimatycznych, jak Zakopane, Otwock, Busk, Bystra, Rudka, Ustronie i t. p., można jedynie w razach istotnej potrzeby, stwierdzonej na podstawie wyniku odpowiednich analiz lekarskich. W razie konieczności wysłania do jednej z wyżej wymienionych miejscowości dwóch lub więcej członków rodziny funkcjonarjusza lub funkcjonarjusza i członka jego rodziny jednocześnie albo w odstępie czasu 2-ch miesięcy, skierowanie dalszych poza pierwszą z tych osób może nastąpić jedynie po otrzymaniu każdorazowo zgody Departamentu Służby Zdrowia.

W Warszawie, wobec specjalnych warunków miejscowych, wskazane wyżej funkcje lekarza powiatowego spełnia Komisarjat Rządu m. st. Warszawy.

Z policyjnych domów zdrowia korzystać mogą tylko funkcjonarjusze Policji Państwowej i członkowie ich rodzin.

Od osób, posiadających karty skierowania, szpitalom publicznym i zakładom leczniczym uznanym nie wolno pobierać zgóry tej części opłaty za leczenie, którą pokrywa Skarb Państwa.

Do § 9. Przedłużenie czasu leczenia szpitalnego w ramach § 9 poza okres, wskazany na karcie skierowania, może być udzielone przez lekarza powiatowego tego starostwa, na którego terenie znajduje się dany zakład leczniczy, na wniosek zarządu tego zakładu o konieczności dalszego przebywania chorego w zakładzie oraz po sprawdzeniu przez lekarza powiatowego u władzy, która wydała kartę skierowania, czy danej osobie przysługuje prawo do dalszego leczenia szpitalnego na koszt Skarbu Państwa.

Do § 10. Położne umówione otrzymują za przyjęcie porodu i opiekę w okresie połogu do 25 zł., w miastach wojewódzkich do 40 zł., a w m. st. Warszawie do 50 zł.

Jeżeli zostanie stwierdzone, że położnica mogła skorzystać z państwowej pomocy lekarskiej, a mimo to odbyła poród poza organizacją państwowej pomocy lekarskiej, koszty takiego porodu nie będą przez Skarb Państwa pokryte.

Do § 11. Lekarzem powiatowym w rozumieniu niniejszego paragrafu jest lekarz zdrojowy państwowego zakładu zdrojowego.

Rozporządzenie nie przewiduje ulg kąpielowych na koszt Skarbu Państwa w zakładach zdrojowych niepaństwowych.

Do § 12. Rozporządzenie nie przewiduje pokrywania przez Skarb Państwa kosztów leków i środków opatrunkowych, przepisanych przez lekarzy umówionych na kartę porady.

Do § 13. Na podstawie niniejszego paragrafu wojewódzkie władze administracji ogólnej są upoważnione do zorganizowania i utrzymywania w większych miastach we własnym zakresie działania gabinetów lekarskich opartych na zasadzie samowystarczalności, w których chorzy funkcjonarjusze państwowi i członkowie ich rodzin mogliby korzystać za minimalną opłatą z pomocy lekarskiej w jak najszerszym zakresie.

Za porady i zabiegi lekarskie, dokonane w tych gabinetach lekarskich, Skarb Państwa zwraca koszt w wysokości, ustalonej niniejszem zarządzeniem za porady i zabiegi lekarzy i położnych umówionych, o ile wchodzą one w zakres pomocy lekarskiej, określony w § 2 rozporządzenia.

Do § 15. Jeśli funkcjonarjusz państwowy dozna nieszczęśliwego wypadku w czasie i wskutek pełnienia służby państwowej, Skarb Państwa pokrywa 100% kosztów jego leczenia, jednak w zakresie świadczeń, określonych w § 2 rozporządzenia.

Stwierdzenie, iż nieszczęśliwy wypadek nastąpił istotnie w czasie i wskutek pełnienia służby, winno być dokonane przez właściwego lekarza powiatowego względnie przez komisję lekarską.

Do § 17. Za leczenie, które zostało przeprowadzone poza granicami Państwa Polskiego, Skarb Państwa nie zwraca żadnych kosztów.

Do § 19. Z dniem ogłoszenia niniejszego okólnika tracą moc obowiązującą wszystkie okólniki i zarządzenia Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, wydane na podstawie dotychczasowych rozporządzeń Rady Ministrów o państwowej pomocy lekarskiej dla funkcjonarjuszów państwowych i członków ich rodzin, o ile stanowią one inaczej, niż okólnik obecny, a w szczególności zostają uchylone poniższe okólniki i zarządzenia, ogłoszone w Zbiorze Zarządzeń Ministerstwa Spraw Wewnętrznych: Nr. Z. O. 7620/26 z dn. 6. XI. 26 r., Z. O. 8127/26 z dn. 8. I. 27. Z. O. 4165/27 z 8. IX. 27., Z. O. 3411/27 z 23. IX. 27, Z. O. 4823/27 z 27. IX. 27, Z. O. 5147/27 z 17. X. 27., Z. O. 4868/27 z 28. X. 27, Z. O. 6084/27

z 17. XI. 27, Ż. O. 7311/27 z 17. X. 27, Z. O. 342/28 z 18. I. 28, Z. O. 2805/28 z dn. 25. VI. 28, ZF. 161/28 z 7. II 28, Z. O. 2379/29 z 19. VI. 29 i Z. O. 1477/30 z 16. V. 30 (str. 662—704).

125.

OKÓLNIK

Kuratora Okręgu Szkolnego Wileńskiego

z dnia 20 września 1932 r. Nr. 0-27111/32

do Panów Inspektorów Szkolnych, Panów Dyrektorów i Kierowników wszystkich szkół w Okręgu

w sprawie złożenia hołdu ś. p. Prezydentowej Michalinie Mościckiej.

Proszę Panów Inspektorów Szkolnych, Dyrektorów i Kierowników wszystkich szkół w Okręgu o zorganizowanie w porozumieniu z Księżmi Prefektami w dniach najbliższych dla młodzieży szkolnej uroczystych nabożeństw żałobnych za duszę ś. p. Prezydentowej Michaliny Mościckiej, oświetlając w urządzonych po nabożeństwie pogadankach postać i czyny Tej wielkiej działaczki społecznej.

W miejscowościach, gdzie jest kilka szkół należałoby zorganizować, jeżeli to byłoby możliwe, jedno nabożeństwo dla wszystkich szkół, lub oddzielne nabożeństwa dla pewnej grupy szkół.

Kurator Okręgu Szkolnego

(—) *K. Szelągowski*

126.

Komunikaty.

W sprawie skróconej służby wojskowej.

Kuratorjum podaje do wiadomości, że w Dz. U. Rz. P. z dnia 9-go sierpnia 1932 r. Nr. 68, poz. 626 ogłoszone zostało rozporządzenie Pana Ministra Spraw Wojskowych z dnia 6 lipca 1932 r. wydane w porozumieniu z Panami Ministrami: Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego oraz Spraw Wewnętrznych w sprawie zmian i uzupełnień w załączniku do rozporządzenia z dnia 27 marca 1931 r. o wykonaniu art. 53 ustawy o powszechnym obowiązku wojskowym.

Z życia i działalności ś. p. Prezydentowej Michaliny Mościckiej.

Ś. p. Michalina z Czyżewskich Mościcka urodziła się w r. 1872 w ziemi Płockiej w niezamożnej rodzinie ziemiańskiej. Gimnazjum ukończyła w Płocku i zamierzała poświęcić się zawodowi nauczycielskiemu; w 20 roku życia poślubiła zdolnego inżyniera, Ignacego Mościckiego, który zamieszany w akcję niepodległościową P. P. S. zmuszony był wkrótce wraz z żoną wyjechać z kraju przed prześladowaniem władz rosyjskich.

Tułaczka Państwa Mościckich po Europie trwała 20 lat. Mieszkali najpierw w Londynie, później we Fryburgu.

Jest to okres intesywnego życia rodzinnego w życiu p. Mościckiej; jest powiernicą prac naukowych swego męża, idealną matką kilkorga dzieci, a dom jej pełen serdeczności i ciepła stoi otworem dla wszystkich przejezdnych tułaczów politycznych i działaczy niepodległościowych na emigracji.

W r. 1912 Państwo Mościccy osiedlają się we Lwowie, i p. Mościcka występuje na szerszą arenę pracy niepodległościowej i społecznej. Entuzjastka sprawy Legjonowej, jako przewodnicząca Lwowskiego Koła Ligi Kobiet, organizacji, która całą swą działalność oddała na usługi sprawy legjonowej, zakłada gospody dla Legjonistów i ochronki dla sierot po legjonistach, pracuje w szpitalach dla rannych legjonistów, budzi ducha obywatelskiego w kobietach lwowskich i entuzjazm dla akcji niepodległościowej, a syn wstępuje w szeregi legjonowe.

Kiedy rząd austryjacki za brak prawomyślności rozwiązał Ligę Kobiet, zmienia tylko nazwę organizacji na Komitet Obywatelskiej pracy kobiet i dalej akcję prowadzi.

W r. 1918 jako vice-przewodnicząca Komitetu Obywatelskiego Polek poświęca sprawie obrony Lwowa wszystkie swe siły. Nastrój w domu Państwa Mościckich jest tak gorący i patrjotyczny, że córka wstępuje do Ochotniczej Legji Kobiet, by z bronią w ręku bronić Lwowa. Wkrótce potem zostaje ś. p. Michalina Mościcka powołana na członka Rady Miejskiej we Lwowie, a w r. 1922 nazwisko Jej znajduje się na liście kandydatek do Senatu.

Jako Prezydentowa pracuje ś. p. Michalina Mościcka z całych sił, dając poparcie wszelkim pożytecznym sprawom i poczynaniom. Przysposobienie kobiet do obrony kraju, opieka nad dzieckiem, Policja kobieca, akcja pomocy powodzianom, obrona przeciwgazowa, walka z rakiem, pomoc bezrobotnym, ruch obywatelski kobiet—i tyle innych dziedzin pracy społecznej znajdowały w Niej podporę i twórczą pomoc.

Druk „Lux" Wilno.

Uzupełnienie pozycji 121.

OKÓLNIK

Kuratora Okręgu Szkolnego Wileńskiego

z dnia 24 września 1932 r. Do Nr. O-28312/32

do Panów Inspektorów Szkolnych, Dyrektorów i Kierowników wszystkich szkół w Okręgu

w sprawie „Dnia Oszczędności".

Uzupełniając okólnik z dnia 20 września 1932 roku Nr. O 28312/32 zarządzam zorganizowanie na terenie Okręgu we wszystkich szkołach w dniu 31 października r. b. w ramach obchodów szkolnych z okazji „Dnia Oszczędności" okolicznościowych pogadanek na temat oszczędności. Jako materjał do pogadanek posłużyć mogą artykuły zamieszczone w Kalendarzu Nauczycielskim na rok 1932—1933, wydanym i rozesłanym do wszystkich szkół przez Pocztową Kasę Oszczędności.

W Kalendarzu tym znajduje się również „Pieśń Oszczędności" opracowana przez P. K. O. a wydana przez Międzynarodowy Instytut Oszczędnościowy w Medjolanie, jako międzynarodowy hymn oszczędnościowy na rok 1932. Pieśń ta będzie w myśl zaleceń Międzynarodowego Instytutu Oszczędnościowego, śpiewana przez młodzież szkolną we wszystkich państwach oraz nadaną przez wszystkie radjostacje w kraju i zagranicą dnia 31 października 1932 r. w godzinach 18 m. 30 — 18 m. 59.

Ze względu na doniosłe wychowawcze i gospodarcze znaczenie oszczędności dla jednostki, społeczeństwa i Państwa Panowie Inspektorzy, Dyrektorzy i Nauczycielstwo poza udziałem w pracach Komitetów lokalnych zainteresują się zawczasu przygotowaniem w szkołach obchodu „Dnia Oszczędności".

Kurator Okręgu Szkolnego

(—) *K. Szelągowski.*